Ieremia - Comentarii Jean Koechlin

Cartea lui Ieremia ne readuce în timpul celor din urmă regi ai lui Iuda de dinainte de captivitate. Apariţia unui profet este întotdeauna indiciul unei stări rele a poporului Israel, dar totodată şi dovada harului lui Dumnezeu. Încă înainte de naşterea sa, Domnul îl pusese deoparte pe acest tânăr preot pentru slujba pe care i-o hotărâse (comp. cu Galateni 1.15). Timid, Ieremia începe prin a opune rezistenţă chemării lui Dumnezeu: „Sunt un copil“ (v. 6). «Nu vorbi aşa!» îi răspunde Domnul. «Ce contează capacităţile tale, din moment ce tu nu spui şi nu faci nimic altceva decât ce îţi poruncesc Eu?» Este acelaşi gând pe care îl redau şi versurile:«Cu cât în viaţă nu m-avânt făr’ Domnul nicio clipă,Cu-atât, în drumu-mi pe pământ, voi fi purtat pe-aripă.Căci nu arăt mai luminos, decât smerit, de mână,Că eu, cât sunt neputincios, port steagul prin lumină.»Pentru a-l încuraja pe tânărul Său mesager, Dumnezeu îi dă două viziuni remarcabile. Nuiaua de migdal (sau „arborele care veghează“; «migdal», cuvânt derivând din «veghetor») aminteşte de toiagul lui Aaron de odinioară care înfrunzise, înflorise şi copsese migdale (Numeri 17.8) şi confirmă hotărârea Dumnezeului veghetor şi credincios. Ieremia trebuia să se grăbească să-şi avertizeze poporul, să-l urgenteze să se pocăiască, pentru că cea de-a doua viziune, a cazanului fierbând, prevestea iminenta ameninţare a vrăjmaşului din nord. Ce obligaţie dificilă! Ieremia însă primeşte putere de sus (v. 18), însoţită de o preţioasă promisiune: „Eu sunt cu tine“ (v. 19; vezi şi cap. 15.20).

Cele dintâi cuvinte pe care Domnul le pune în gura lui Ieremia au scopul de a recâştiga inima poporului Său uituc. Ce imagine asemănătoare cu cea a propriilor noastre inimi! Este ca şi cum Domnul ne-ar întreba cu afecţiune plină de gingăşie: «Ţi-aduci tu aminte de perioada fericită care a urmat convertirii tale, când clocoteai de zel şi de recunoştinţă? Cu siguranţă, atunci tu mergeai prin această lume ca printr-un pustiu, ca printr-un „pământ nesemănat“ (v. 2) şi Eu eram totul pentru tine. Chiar dacă tu ai uitat acea vreme, Eu totuşi am păstrat amintirea ei; Îmi era plăcută flacăra afecţiunilor tale, acea bucurie a „dragostei tale dintâi“» (Apocalipsa 2.4).„Vai“, zice Domnul, „poporul Meu şi-a schimbat gloria cu ceea ce este fără folos“ (v. 11 şi sf. v. 8)! Fii cinstit, cititorule, tu, care poate te-ai îndepărtat de Domnul: ai avut vreun folos din aceasta? Ce nebunie să-L părăseşti pe El, „Izvorul apelor vii“ (v. 13), pentru a săpa „fântâni crăpate, care nu ţin apa“ (v. 13)! sau pentru a merge la râurile Egiptului şi ale Asiriei (v. 18), simboluri ale lumii...! „Oricine bea din apa aceasta va înseta din nou“; însă cine va bea din apa pe care i-o va da Isus „nicidecum nu va înseta niciodată“ (Ioan 4.10,13,14).

Părăsirea dragostei dintâi este întotdeauna punctul de plecare (la început ascuns) al celor mai multe rele. Dumnezeu l-a chemat pe Israel afară din Egipt, ca să-I slujească (Exod 4.23). Acest popor însă Îi declară cu impertinenţă: „Nu voi sluji“ (v. 20; comp. în Neemia 3.5 cu exemplul mai-marilor din Tecoa). Ce dureros că acesta este tristul răspuns (chiar dacă nu îndrăznesc să-l formuleze cu glas tare) al celor mai mulţi creştini în faţa Celui care i-a salvat! Putem să le afirmăm că se înşală singuri, pentru că este imposibil să nu slujeşti niciunui stăpân! Refuzul de a asculta de Domnul devine pe neaşteptate sclavie în faţa idolilor (v. 28).Mergând şi mai departe cu răzvrătirea împotriva Domnului, acest popor rebel I-a întors intenţionat spatele (v. 27) şi, cu o nerecunoştinţă de nedescris, L-a uitat pe Cel care-i făcuse numai bine (v. 32). Sărman popor! Dumnezeu a vrut să-i deschidă ochii, invitându-l să se întoarcă şi să-şi privească urmele sinuoase pe care le-a lăsat în urmă (v. 23; vezi şi cap. 14.10). Dragi prieteni creştini, şi nouă ne este uneori necesar să punem punct şi să ne cumpănim (sau să ne evaluăm) căile: câţi paşi greşiţi, câte ocolişuri, câte fundături, în care ne-am rătăcit, pentru că nu am vrut să urmăm calea dreaptă şi atât de clară a voii Domnului...!

Capitolul 3 îl prezintă pe Israel ca pe o soţie necredincioasă, uitând de legăturile care o unesc cu Domnul, bărbatul ei. Pe calea fărădelegii, Iuda a mers chiar mai departe decât cele zece seminţii ale lui Israel, adăugând la necredincioşia sa şi prefăcătoria: trădarea îi este agravată de ipocrizie. Deşi, din punct de vedere istoric, ne aflăm aici sub domnia evlaviosului Iosia, inima poporului tot nu şi-a urmat într-un mod real împăratul în trezirea pentru care acesta dăduse semnalul (vezi v. 10 şi 2 Cronici 34.33). Iuda s-a prefăcut că se întoarce la Domnul şi astfel prefăcătoria lui este înaintea lui Dumnezeu cu mult mai rea decât îndepărtarea propriu-zisă de El.Cât de emoţionante sunt aceste chemări: „Întoarce-te, întoarce-te la Mine“; „Întoarceţi-vă, fii răzvrătiţi“; „Eu sunt îndurător“; „vă voi vindeca...“ (v. 12,14,22; 4.1)! Şi câte secole se interpun, prin micile puncte de suspensie din v. 22, între chemarea lui Dumnezeu („Întoarceţi-vă“) şi răspunsul poporului („Iată-ne“), din moment ce acest răspuns al lui Israel este aşteptat de Dumnezeu şi astăzi...!„V-am logodit cu un singur bărbat, ca să vă înfăţişez ca pe o fecioară curată lui Hristos“, avea să le scrie Pavel corintenilor (2 Corinteni 11.2). O asemenea relaţie cu Domnul implică inimi neîmpărţite. Mult mai privilegiată decât Israel, Biserica, Mireasa lui Hristos, obiect al unei iubiri atât de mari, cu cât mai responsabilă este ea în a proteja afecţiunile Sale...!

În ciuda frumoaselor mărturisiri de credinţă, trebuia multă osteneală pentru a găsi în Ierusalim un om „care să facă judecată, care să caute adevărul“ (v. 1; vezi şi Ezechiel 22.30). Dumnezeul îndurării ar fi fost gata să ierte cetatea vinovată, pentru un singur om (v. 1; comp. cu Geneza 18.23...). Din nefericire, această credincioşie plăcută lui Dumnezeu nu putea fi găsită nici printre oamenii de rând, nici printre cei mari, care erau mai învăţaţi şi deci mai responsabili (comp. cu Psalmul 62.9). Finalul capitolului, ca de altfel întreaga istorie a lui Ieremia, confirmă aceasta în mod trist.„Iată, ei sunt sărmani, sunt fără minte...“ (v. 4). Oare nu acelaşi lucru se poate spune şi astăzi despre mulţimile care merg inconştiente spre pierzare?În zadar Şi-a pedepsit Domnul poporul: „Ei nu simt durere, ... au refuzat să primească disciplinarea, ... au refuzat să se întoarcă“ (v. 3; Ţefania 3.2). Ce poate face un medic când pacientul său, pretinzând că nu suferă de nimic, refuză să-şi ia medicamentele? Să nu ne sustragem niciodată de la această corecţie necesară, ci să ne păstrăm o conştiinţă cât mai sensibilă la ceea ce vrea Domnul să ne vorbească pe această cale. Dacă nu, „ce veţi face la sfârşit?“, întreabă profetul (v. 31).

Treptat-treptat, profetul schimbă tonul, nemaipunând de acum accentul pe dragostea divină, ci pe mânie. Domnul este pregătit să-Şi „viziteze“ poporul în judecată (v. 6,15; Isaia 10.3). Pentru aceasta Se va folosi de un vrăjmaş venind din nord (v. 22), după cum prevestea cazanul „fierbând“ din cap. 1, gata să-şi reverse conţinutul înspăimântător şi să inunde ţara lui Israel. Un nou apel al harului se interpune însă între aceste pedepse. Să-l ascultăm; el se adresează fiecăruia în parte: „Staţi pe căi şi vedeţi şi întrebaţi de cărările cele vechi, care este calea cea bună; şi umblaţi pe ea şi veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre“ (v. 16; cap. 7.23). Aceste cărări vechi, ale credincioşiei şi ale despărţirii de lume, nu sunt nicidecum cele mai uşoare; ele se străbat adesea de unul singur. Sunt însă căi sigure, căi de odinioară, marcate şi verificate de înaintaşii noştri, căi ale puterii, «pe care este belşug de fericire, pe care totul este pace, în ciuda locului arid». Să refuzăm deci drumurile largi şi atât de plăcute care ni se deschid şi să căutăm cu atenţie această „cale bună“, aceste „cărări ale dreptăţii“ (Psalmul 23.3) şi ale adevărului, în «ghidul» nostru care este Cuvântul lui Dumnezeu! Şi să mergem pe ele!

Domnul îl trimite pe Ieremia la poarta templului, pentru a rosti acolo o cuvântare aspră; aceasta deoarece, în ciuda stării sale de răzvrătire, poporul de la Ierusalim, în timp ce continua să practice un cult doar de formă, se fălea în mod zgomotos că are „Templul Domnului“. Câtă inconsecvenţă! Oare ceea ce dădea valoare templului nu era Însuşi Cel care locuia în el? (Matei 23.21). Ei însă tocmai pe Acela Îl renegau prin faptele lor rele, a căror listă îngrozitoare ne-o prezintă v. 9. Călcau în picioare aproape toată legea lui Dumnezeu şi, fără să se teamă de Domnul, continuau să se înfăţişeze înaintea Lui în Casa Lui (v. 10). Făcuseră din aceasta o peşteră de tâlhari (v. 11, citat de Domnul), pângărind-o prin urâciunile lor (v. 10). Şi astăzi, aşa-zisa creştinătate (cea mărturisitoare) oferă aceeaşi imagine cu două feţe: respect pentru formele religioase exterioare şi totodată o tragică absenţă a vieţii lăuntrice (Apocalipsa 3.1). Fiecare dintre noi, dacă nu veghem, ne expunem aceluiaşi pericol, de a ne mulţumi cu forme de evlavie, în timp ce îi tăgăduim puterea, ... care este dragostea pentru Domnul (2 Timotei 3.5). Dumnezeu doreşte realitate în vieţile noastre, iar a face caz de relaţia cu El fără a fi despărţiţi de rău înseamnă a-L insulta.Domnul a vorbit mult timp, iar poporul a refuzat să asculte. Acum este rândul Lui să refuze să asculte, chiar dacă este vorba de însăşi rugăciunea profetului (v. 16).

Capitolul 5.3 ne-a arătat că Israel nu simţise câtuşi de puţin loviturile cu care Domnul fusese nevoit să-l lovească. Aici îi vedem pe cei responsabili legând ei înşişi „cu uşurătate“ rănile (v. 11) şi pretinzând pacea pe care Dumnezeul lor nu le-o «putea» da (6.14). Cu toate acestea, „balsamul din Galaad“ (harul) se afla la dispoziţia lor, la fel şi Medicul credincios, Cel care ştia cum să-l aplice (v. 22; comp. cu Matei 9.12). Este în aceasta o lecţie pentru cel credincios, anume că Dumnezeu disciplinează. Dacă acceptăm din mâna Domnului încercările care ne sunt necesare, de asemenea să-L lăsăm pe El Însuşi să vindece rănile pe care le-a permis (Iov 5.18). Să nu încercăm să le vindecăm superficial, prin propriile noastre resurse.În v. 12, profetul adaugă: „Nicidecum nu s-au ruşinat“: este caracteristica unei conştiinţe împietrite (Ţefania 3.5 sf.)! Acest sărman popor era caracterizat printr-o indiferenţă totală faţă de răul pe care îl comisese.Pentru că şi noi ne aflăm tot într-o vreme când „secerişul a trecut“ şi „vara s-a sfârşit“, la acest început de septembrie, subliniem într-un mod cu totul deosebit v. 20. Există o vreme potrivită pentru a fi mântuiţi şi aceasta este: astăzi! În curând, Domnul va strânge spicele coapte, la marele Său seceriş al sufletelor. Atunci vara se va fi sfârşit. Ce trezire grozavă pentru aceia care vor fi nevoiţi să spună: „Noi nu suntem salvaţi“!

La fel ca în timpul lui Ieremia, şi astăzi poporul lui Dumnezeu are numeroşi răniţi de moarte (v. 1). Dacă-i cunoaştem, să-i aducem în rugăciune înaintea Doctorului suprem, a Celui care are putere să-i vindece (cap. 8.22).Capitolul care ne stă în faţă exprimă durerea de negrăit a profetului. Severitatea cuvântărilor ţinute către popor nu-l pot împiedica să fie profund afectat de soarta acestuia. El suferă, cu siguranţă, gândindu-se la starea lui Israel şi la pedeapsa care-l ameninţa, dar, mai presus de toate, din cauza necinstirii aruncate asupra Numelui Domnului. Cu cât Îl vom iubi mai mult pe Domnul, cu atât mai profund ne vom întrista văzând nerecunoştinţa şi indiferenţa cu care dragostea Lui este atât de des întâmpinată.Să meditäm la importanţa v. 23 şi 24 (citate în 1 Corinteni 1.31). Este în natura fiecăruia să se mândrească cu capacităţile sale şi să se laude cu ceea ce are. Sportivul îşi va pune în valoare agilitatea, muşchii şi supleţea; elevul bun, succesele şcolare; automobilistul, maşina sa mai puternică decât cea a vecinului. Singurul lucru însă cu care Dumnezeu ne permite să ne lăudăm este cunoaşterea Lui (Psalmul 20.7; 2 Corinteni 10.17). Apreciem noi la adevărata valoare relaţia noastră cu Domnul Isus? Sau uneori chiar ne este ruşine de ea?

În timp ce ne stă la dispoziţie un vechi şi un bun drum, cu privire la care este bine să ne informăm (cap. 6.16), să nu uităm că există şi un altul de care trebuie să ne păzim să apucăm pe el: este cel al naţiunilor sau, altfel spus, al lumii (v. 2). De fapt, fiecare contact cu lumea tinde să ne imprime felul ei de a trăi şi de a gândi. Bineînţeles, nu ne putem sustrage de la aceste contacte, iar unii dintre noi sunt chiar foarte expuşi acestora, din cauza ocupaţiei lor, dar în niciun caz nu trebuie să fim curioşi să cunoaştem sau să arătäm interes faţă de „cele din lume“ (1 Ioan 2.15). Exemplul Dinei din Geneza 34.1 constituie un avertisment serios. Să ne ferim de anumite tovărăşii, de anumite cărţi pregătite să ne instruiască cu privire la acest drum periculos! Să nu ignorăm locul unde îi duce pe cei care-l urmează (Matei 7.13)! Ceea ce îi caracteriza pe cei dintre naţiuni în timpul lui Ieremia (ca şi pe cei din lume, astăzi) este închinarea la idoli. Dumnezeu declară ceea ce gândeşte despre acest lucru şi le-o rosteşte acestor naţiuni în propria lor limbă (v. 11 este scris în aramaică).Versetul 23 ne aduce aminte de un dublu adevăr, că ziua de mâine nu este a noastră, ca să dispunem de ea (Iacov 4.13), şi, de asemenea, că nu suntem capabili să ne dirijäm propriii noştri paşi. Ieremia ştia aceasta. În ce ne priveşte, am înţeles noi, fiecare în parte, acest adevăr?

În timpul domniei lui Iosia, preotul Hilchia (despre care unii admit că era tatăl lui Ieremia: vezi cap. 1.1) a găsit cartea Legii în timpul lucrării de restaurare a Templului (2 Cronici 34.14). Această carte cuprindea Deuteronomul, cel care vestea, prin temutul său cap. 28, toate consecinţele nerespectării legământului (vezi în special v. 64). Iosia, zguduit de spaimă, înnoieşte, în numele poporului, acest legământ – de a-L urma pe Domnul şi de a asculta de poruncile Lui (2 Împăraţi 22.8...; 23.1-3). Capitolul nostru însă ne arată cum acest prea frumos legământ a fost călcat, astfel că pentru popor n-a mai existat niciun remediu (2 Cronici 36.16). Dumnezeu Îşi «astupă» de atunci urechile faţă de rugăciunile lor şi îi cere profetului să nu mai mijlocească pentru popor (v. 14; 7.16).Ieremia este reprezentantul unei rămăşiţe credincioase persecutate. Totodată, prin el este evocat şi Mielul plin de blândeţe, ţinta uneltirilor care urmăreau să-l nimicească împreună „cu rodul lui“, „ca să nu i se mai amintească numele“ (v. 19; comp. cu Geneza 37.18; Luca 10.3). Acesta este ţelul zadarnic al oamenilor, ca şi al lui Satan, cel care-l inspiră, în timp ce gândul neschimbat al lui Dumnezeu este ca Numele frumos al Domnului Isus să fie onorat pentru totdeauna (Filipeni 2.9). Noi răspundem la aceasta ori de câte ori mâncăm din pâine şi bem din vin, în amintirea Lui (1 Corinteni 11.25,26).

Capitolul 12 ne pune înainte o conversaţie dintre Domnul şi Ieremia. De această dată nu este vorba de o rugăciune a profetului în favoarea lui Israel, ci de probleme dureroase pe care el le are pe inimă şi pe care le aduce înaintea lui Dumnezeu din amărăciunea sufletului. Oamenii din cetatea Anatot, concetăţenii lui, merseseră până acolo încât îl ameninţaseră cu moartea, dacă nu avea de gând să tacă (cap. 11.21). Din cap. 12.6 aflăm că până şi familia lui se purtase cu viclenie faţă de el şi strigase împotriva lui „în gura mare“ (comp. cu Luca 4.24-26). Ieremia avea suficiente motive să-şi piardă curajul. Domnul însă înţelege tulburarea slujitorului Său (nu L-a trădat şi pe El tot propriul Său popor?) şi îi explică acestuia ce este El nevoit să facă: să părăsească templul pângărit şi să-l lase pe Israel, moştenirea Lui, să cadă în mâinile vrăjmaşilor lor (v. 7). Să ne gândim care trebuie să fi fost sentimentele lui Dumnezeu pe când lua asemenea hotărâri... Pentru a ne ajuta să le apreciem măsura, El vorbeşte despre poporul Său folosind expresia atât de mişcătoare: „iubita sufletului Meu“ (v. 7).Naţiunile acţionează precum vecinii cei răi: vor suferi consecinţele pentru aceasta. Totuşi, Dumnezeu avea încă binecuvântări pregătite pentru Israel, ca şi pentru aceste naţiuni, dacă ele ar fi învăţat căile Sale.

Domnul îi dă Ierusalimului un semn: este vorba de acest brâu pe care Ieremia trebuia să-l poarte asupra lui zi de zi, fără să-l spele niciodată, pe care apoi să-l ascundă la peste patru sute de kilometri, lângă Eufrat, şi despre care, în final, când să se întoarcă să-l ia, să constate că nu mai era bun de nimic. Domnul îi explică apoi semnificaţia sa spirituală: brâul este o podoabă care îşi are locul aproape de inimă; mai mult, el făcea parte din veşmintele preoţilor (Exod 28.40), iar Ieremia era unul dintre aceştia. Ce mult Se ataşase Dumnezeu de acest popor care

trebuia să-I preamărească gloria şi să-L slujească...! Mândria însă şi închinarea la idoli au târât Iuda şi Ierusalimul într-o aşa stare de întinare şi de inutilitate, încât deveniseră parcă un brâu putrezit. Şi, asemeni acestuia, ei urmau să fie duşi pe malurile Eufratului, în Babilon (sf. v. 19). Ca semn al maximei umilinţe, cei puşi în poziţiile cele mai înalte, împăratul şi împărăteasa, sunt invitaţi să dea cei dintâi exemplu. Versetul 23 ne aminteşte că păcatul l-a marcat pe om într-un fel de neşters. Nu ne putem descotorosi de el, tot aşa cum un etiopian nu-şi poate albi pielea sau cum un leopard nu-şi poate înlătura petele. În virtutea sângelui Domnului Hristos însă, Dumnezeu ne poate şterge păcatele şi ne poate da o inimă nouă. Este ceea ce se va întâmpla tocmai cu un etiopian, a cărui convertire o găsim descrisă în Fapte 8.

Dumnezeu i-a vorbit lui Israel nu numai prin vocea lui Ieremia, ci şi trimiţându-i seceta şi foametea. Profetul mărturiseşte fărădelegile poporului său şi – în mod trist, el este singurul care o face – Îl imploră pe Domnul pentru popor. Din dragoste pentru acesta, nu putea să înceteze să se roage pentru el şi, pentru că nu avea niciun argument pe care să-l pună în valoare în favoarea poporului, atunci cere: „Lucrează pentru Numele Tău“ (v. 7,20,21; Ezechiel 20.9; Daniel 9.19). Acesta este motivul cel mai înalt pentru a-I cere lui Dumnezeu să intervină. În vremea lui, Iosua s-a folosit de acelaşi argument: „Ce vei face pentru Numele Tău mare?“ (Iosua 7.9). Pentru noi, totul este îndurare. Ce motive am putea invoca pentru a cere să se pună în lucrare braţul lui Dumnezeu? Numai unul: Numele lui Isus! El Însuşi ne-a dezvăluit puterea Sa minunată (Ioan 15.16). Tatăl nu poate să nu răspundă rugăciunilor care Îi sunt adresate în acest Nume pe care El Îl preţuieşte. „Dacă ne mărturisim păcatele (lucru pe care poporul nu voia să-l facă), El este credincios şi drept ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nedreptate“ (1 Ioan 1.9).Versetele 13-19 ne vorbesc despre profeţi care liniştesc poporul prin minciuni: vor suferi, atât ei înşişi, cât şi cei care i-au ascultat, pedeapsa pe care au refuzat să o creadă (v. 15).

Încă o dată Domnul îl previne pe Ieremia că nu poate accepta mijlocirea sa. Nici chiar Moise şi Samuel, a căror viaţă de rugăciune şi de iubire pentru Israel ne este cunoscută, nu ar fi putut face nimic în starea actuală a sărmanului popor (vezi Psalmul 99.6). Ieremia este în pragul disperării (v. 10). El Îl ia pe Dumnezeu ca martor al credincioşiei lui: „Cuvintele Tale au fost găsite şi eu le-am mâncat“ (v. 16; comp. cu Psalmul 119.103). Cartea legii fusese, în adevăr, găsită în templu şi tânărul preot se delectase cu ea. Copii ai lui Dumnezeu, ce bine ar fi să putem găsi şi noi, asemeni lui Ieremia, în fiecare zi, în Biblie, hrana sufletelor noastre şi în acelaşi timp bucuria inimilor! Pavel îi amintea lui Timotei că „un bun slujitor al lui Hristos Isus“ trebuie să fie „hrănit cu cuvintele credinţei şi ale bunei învăţături“ (1 Timotei 4.6).Domnul îl încurajează pe martorul Său credincios, dar temător, care acum „suferea dispreţ“ pentru El (v. 15; Psalmul 69.7) şi îi promite eliberarea. Îl îndeamnă să separe ce este de preţ de ce este fără preţ. Un ucenic al Domnului Isus trebuie să aibă o conştiinţă sensibilă pentru a discerne binele şi a-l practica, pentru a judeca răul şi a se despărţi de el (comp. şi cu 1 Petru 3.10-12). Numai într-o astfel de condiţie va putea vorbi cum vorbeşte gura sau profeţia lui Dumnezeu (v. 19).

Pentru că avea preţ înaintea Domnului, Ieremia a fost invitat să se ţină departe de tot ceea ce era fără preţ (cap. 15.19), cu alte cuvinte, de acel popor rău. Este cu neputinţă să te amesteci cu răul şi, în acelaşi timp, să mărturiseşti împotriva celor care-l practică. Dumnezeu nu i-a permis acestui tânăr nici măcar să-şi întemeieze o familie într-un astfel de loc, tocmai pentru a arăta mai bine că nu putea avea locuinţă durabilă în Ierusalimul ameninţat de judecată. Mai mult – şi aceasta ne vorbeşte tuturor – Ieremia trebuia, ca un adevărat nazireu, să se abţină de la toate ospeţele şi sărbătorile unui popor condamnat. Aceasta însă nu este o privaţiune grea pentru cineva care îşi găseşte bucuria în Cuvântul lui Dumnezeu (cap. 15.16). Cu cât Domnul şi Cuvântul Lui vor fi mai mult fericirea noastră, cu atât mai puţin vom dori să gustăm plăcerile înşelătoare pe care lumea ni le poate oferi.Versetele 10-21 menţionează pedeapsa Domnului asupra poporului Său, motivul acestei pedepse, precum şi promisiunea unei restaurări viitoare (v. 15). Puternica intervenţie a Domnului prin „pescari“ şi „vânători“, pentru a-i aduce înapoi pe fiii lui Israel, va avea ca efect faptul că El va fi recunoscut şi de către naţiuni (v. 19).

Pentru a-l conştientiza pe om de starea lui de păcătos inveterat (înrădăcinat), Dumnezeu foloseşte în Cuvântul Său limbaje dintre cele mai diferite: exemplul poporului Israel şi al falimentului său moral; legea Sa sfântă, viaţa perfectă a Domnului Hristos pe pământ (care, prin contrast, scoate în evidenţă răutatea omului), precum şi declaraţii directe şi de necombătut, ca cele pe care le întâlnim aici. Versetul 9 afirmă că inima omului este totalmente perversă şi incorigibilă, „nespus de înşelătoare şi fără nicio speranţă de vindecare“. Ce sentinţă care trebuie să ni se întipărească pentru totdeauna în minte! Suntem puşi în gardă să nu acordăm nici cea mai mică încredere acestei sărmane inimi, fie că este vorba de a noastră, fie de a altcuiva, pentru a nu mai suferi atât de multe dezamăgiri; şi totodată suntem îndemnaţi să experimentăm v. 7, cu toate urmările fericite care decurg din aceasta: „Binecuvântat este omul care se încrede în Domnul“ (comp. v. 8 cu Psalmul 1.3). Adăpându-se din izvorul inepuizabil, un astfel de om nu va suferi nici de căldură, nici de sete: nu le va simţi deloc; „înrădăcinat în El“ (Coloseni 2.7), nu se teme şi nu încetează să aducă rod pentru Dumnezeu. El împlineşte, în adevăr, condiţia enunţată de Domnul Isus: „Cine rămâne în Mine şi Eu în el, acela aduce mult rod; pentru că, fără Mine, nu puteţi face nimic“ (Ioan 15.5).

Dacă încercăm să ne scriem numele pe pământ (v. 13), vom vedea în curând că acesta ajunge de necitit. Şi totuşi, câţi nu sunt ca aceşti nebuni care, fără să se gândească la viitor, caută să-şi facă un nume pe un pământ care trece! Drag prieten, cartea vieţii este locul în care trebuie să fie înscris numele tău.Găsim aici din nou trista declaraţie din cap. 2.13: „L-au părăsit pe Domnul, Izvorul apelor vii...“. În Ioan 6.66, mai mulţi ucenici nu-L mai urmează pe Domnul Isus, Cel care, exact în capitolul următor, urma să Se descopere ca fiind Izvorul de apă vie (Ioan 7.37).Rugăciunea din v. 14 recunoaşte că numai Dumnezeu poate schimba inima rea a omului: „Vindecă-mă Tu, ... şi voi fi vindecat; salvează-mă Tu, şi voi fi salvat“. În cap. 31.18, Efraim va cere, la rândul lui, „Întoarce-mă Tu, şi mă voi întoarce“. „Pentru că Tu eşti lauda mea“, adaugă profetul, punând în lumină adevărul că, în lucrarea mântuirii noastre, totul vorbeşte despre gloria lui Dumnezeu.În ultima parte a capitolului, Domnul aduce aminte de dispoziţiile Sale în legătură cu sabatul. Legea fusese încălcată în acest punct, ca de altfel şi în altele (cap. 7.9). Un secol mai târziu, după întoarcerea din Babilon, credinciosul Neemia va pune la inimă această învăţătură din v. 21,22 (Neemia 13.15...). Le va aminti mai-marilor din Iuda că nenorocirile poporului fuseseră consecinţa necredincioşiei părinţilor tocmai în această privinţă.

În casa olarului, Ieremia are parte de o nouă învăţătură. Primul vas pe care îl vede lucrat este o imagine a poporului. Asemeni brâului din cap. 13, şi acest vas „s-a stricat“: a fost recunoscut ca „nefiind bun de nimic“ (v. 4; 13.7). Da, Israelul, ca de altfel întreaga omenire, este reprezentat în felul acesta. Meşterul divin «nu a putut» face nimic cu cel dintâi om, pe care l-a plămădit din lut. „Au ajuns toţi împreună nefolositori...“ (Romani 3.12,23). Păcatul a ruinat şi a corupt întreaga rasă umană.Pe roata olarului însă, lucrul este reluat: este modelat un alt vas, „aşa cum s-a părut bine în ochii olarului să facă“ (v. 4). Acest vas fără cusur ne poartă gândurile spre Omul al doilea, Cel în care Dumnezeu Şi-a găsit plăcerea. Potrivit planurilor lui Dumnezeu, Domnul Hristos a venit să înlocuiască rasa lui Adam cel căzut (cel atât de slab) şi, de atunci încoace, nu mai este singur: „Dacă este cineva în Hristos, este o creaţie nouă“ (2 Corinteni 5.17). Prin harul lui Dumnezeu, credinciosul poate deveni, la rândul lui, „un vas spre onoare, sfinţit, folositor Stăpânului, pregătit pentru orice lucrare bună“ (2 Timotei 2.21; citiţi şi Efeseni 2.10).Dialogul din v. 11 şi 12 confirmă starea disperată a poporului şi justifică respingerea sa ca un vas stricat al olarului.

Domnul l-a invitat pe Ieremia să se ducă din nou în casa olarului, dar de data aceasta nu pentru a-l privi cum lucrează, ci pentru a cumpăra un vas. Apoi, luând cu el pe câţiva bătrâni din Israel, trebuia să ducă acest vas în valea fiilor lui Hinom.Era un loc sinistru această râpă a Hinomului (fr. „gué“, de unde şi numele de „gheenă“), numită şi Tofet (v. 6): acolo fuseseră aduse jertfe omeneşti lui Baal în timpul împăratului Manase (2 Cronici 33.6; Ieremia 7.31). Din acest motiv, regele Iosia (fiul fiului lui Manase) hotărâse să pângărească acel loc (2 Împăraţi 23.10); iar acum, exact în acel loc al păcatelor lor îngrozitoare, poporul trebuia să audă cuvinte înfricoşătoare şi totodată să vadă cum vasul care îi reprezenta pe ei este făcut ţăndări. Ieremia se întoarce apoi în templu şi întăreşte Cuvântul Domnului în urechile întregului Ierusalim.Să ne gândim ce curaj trebuie să fi avut profetul pentru a condamna în mod public comportamentul poporului şi pentru a-l anunţa decizia divină de neschimbat cu privire la ei! Se poate ca şi noi să ne găsim izolaţi într-un mediu ostil şi să trebuiască să dăm mărturie prin faptele şi prin cuvintele noastre: să-I cerem Domnului să ne dea pentru aceasta aceeaşi îndrăzneală.

Spunând lumii adevărul despre starea ei, aceasta ne expune imediat urii acesteia. Profetul a făcut această experienţă dură. Complotul pe care l-am văzut că se urzea împotriva lui în cap. 11.19 şi 18.18 îşi atinge de data aceasta scopul. Ieremia este lovit şi torturat prin «îngrijirile» lui Paşhur. Cine era omul acesta? Unul dintre preoţii de vază (v. 1) şi, în plus, unul dintre acei profeţi ai minciunii (v. 6; cap. 14.14) care, spre deosebire de Ieremia, se bucura de întreaga favoare a poporului. La rândul său, acest om trebuie să audă împotriva lui o profeţie a adevărului.Ieremia trage încă un semnal de alarmă cu privire la îndemnul din Iacov 5.10. El este o imagine a Domnului Isus: a vestit adevărul singur, urât şi lovit din cauza acestuia (şi încă de către unul dintre preoţi); a devenit obiect al ocărilor şi al dispreţului; în el, Cuvântul Dumnezeului său a fost „ca un foc aprins“ (v. 9). Cu toate acestea, deşi a fost împins de dragostea pe care o purta şi pentru Domnul şi pentru poporul său, Ieremia rămâne departe de Modelul desăvârşit. El dă glas amărăciunii şi, precum Iov (Iov 3), îşi blestemă ziua naşterii. În el nu se întrevede harul faţă de vrăjmaşii săi...Cititorule, permite-mi o întrebare: Ai fost tu în mod real înfrânt de Domnul? A fost El mai tare decât tine? (v. 7; comp. cu Filipeni 3.12).

Profeţiile lui Ieremia nu ne sunt consemnate în ordinea în care au fost ele rostite. Cea de faţă ne poartă în vremea celui din urmă împărat al lui Iuda. Atacat de temutul său vecin, Nebucadneţar, împăratul Zedechia trimite doi soli la profet, pentru a-l ruga să-L consulte pe Domnul: era cel mai bun lucru pe care, de fapt, îl putea face. În realitate însă, el şi poporul căutau eliberarea fără ca mai întâi să se pocăiască: trândăveau prin ignorarea acestei condiţii, peste care, de altfel, nu se putea trece, din moment ce Dumnezeu nu o dădea pe una fără cealaltă (eliberarea fără pocăinţă). După toate câte anunţase Ieremia în capitolele precedente, o asemenea cerere era aproape o nerușinare şi de aceea Domnul este nevoit să le răspundă cu toată asprimea. Nu numai împăratul Babilonului va lupta împotriva lui Iuda, ci Însuşi Domnul: va lovi cu o ciumă mare oamenii şi animalele, precum odinioară turmele Egiptului (Exod 9.1-7). Totuşi, pe lângă acest drum al morţii, încă rămânea pentru acest popor un drum al vieţii ... care însă cerea în mod obligatoriu recunoaşterea păcatelor şi supunerea faţă de voia lui Dumnezeu. Acest drum este încă deschis: ne-am angajat fiecare dintre noi pe el?

La porunca Domnului, Ieremia este tot aşa de gata să meargă la palatul imperial, cum a fost şi când a trebuit să se ducă la umila locuinţă a olarului. Misiunea sa este şi de data aceasta dificilă, pentru că este vorba de a-l preveni şi de a-l îndemna personal pe însuşi împăratul lui Iuda. A da mărturie în faţa unui superior este un exerciţiu frecvent întâlnit în practica credinciosului tânăr: dacă se va sprijini pe Domnul, va fi întotdeauna întărit şi binecuvântat când va face aceasta (citiţi şi Fapte 26.22).Dumnezeu i-a promis odinioară lui David că urmaşii săi nu vor fi lipsiţi „de un bărbat pe tronul lui Israel“ (1 Împăraţi 2.4) cât timp vor lua aminte la calea lor şi vor umbla înaintea Lui în adevăr şi cu toată inima. Vai, nici Şalum (sau Ioahaz, vezi 2 Împăraţi 23.31,32), nici fraţii acestuia, Ioiachim şi Zedechia, nici Conia (Ioiachin) nu au îndeplinit această condiţie! Astfel ei vor fi cei din urmă patru regi din dinastia lui David, înainte de risipirea poporului. În aceste capitole, 21 şi 22, fiecare dintre ei este condamnat nominal pentru propriile fapte. Niciunul nu va putea spune că suportă consecinţele păcatelor predecesorilor săi (comp. cu cap. 31.29), după cum tot niciunul nu va putea spune că nu a fost avertizat, deoarece slujba profetului s-a prelungit sub domniile tuturor acestora (cap. 21.7; 22.11,18,24).

„Ascultă Cuvântul Domnului, împărate al lui Iuda ... tu şi slujitorii tăi şi poporul tău...!“ (v. 2) aşa suna invitaţia stringentă pe care Ieremia i-o adresa lui Ioiachim. În zadar! Putem vedea chiar şi roadele rele pe care, la vârsta responsabilităţii personale, a trebuit să le culeagă acest împărat care încă din tinereţea lui, pe când totul îi mergea bine, se hotărâse să nu asculte de glasul Domnului (după cum ne arată v. 21, care se aplică şi întregului popor): nedreptate, necinste, mândrie, necuviinţă, tiranie, violenţă (v. 13 şi 17, în care Ieremia nu ezită să-i spună împăratului că este un ucigaş). Şi totuşi, Ioiachim avusese înaintea sa exemplul frumos al tatălui său, Iosia, precum şi consecinţele fericite ale umblării acestuia în credinţă (v. 15,16). Copii de creştini, păstraţi vie în mintea voastră istoria acestui împărat!Versetul 14 reclamă de asemenea întreaga noastră atenţie. Căutarea luxului de către un creştin nu contravine oare caracterului său de străin şi chemării sale cereşti?Se vorbeşte apoi despre Conia, un tânăr de optsprezece ani care nu a domnit decât trei luni înainte să fie transportat la Babilon împreună cu mama lui (2 Împăraţi 24.8...). Prin astfel de evenimente, Dumnezeu Se adresa atunci lumii întregi (v. 29) şi, totodată, această pedeapsă publică ne arată şi nouă că nimeni nu poate sfida voia Lui fără să fie sancţionat.

În cap. 21 şi 22 am văzut cum Cuvântul Domnului îi condamna pe cei din urmă împăraţi. În adevăr, toţi cei responsabili din Iuda, „şi profetul şi preotul“ (v. 11), falimentaseră în misiunea lor. În loc să păstorească poporul „fiind modele pentru turmă“ (1 Petru 5.3), ei au fost păstori răi. Din cauza purtării lor deplorabile, turma fusese neglijată, distrusă şi risipită (comp. cu Ezechiel 34.4-6).Din acest motiv, Dumnezeu Se va îngriji El Însuşi să strângă rămăşiţa acestei turme, căreia îi va da un alt Păstor (Ioan 10.14). Când familia regală a lui Israel va lipsi complet, Dumnezeu va ridica din chiar această casă a lui David o Odraslă dreaptă, un Împărat divin: „Domnul, Dreptatea noastră“ (v. 6; comp. cu 1 Corinteni 1.30). Această expresie, „Odrasla“, este folosită de cinci ori în profeţi şi de fiecare dată Îl desemnează pe Domnul Isus:În Ieremia: aici şi în cap. 33.15, ca Împăratul, caracter care Îi este specific în Evanghelia după Matei.În Zaharia: în cap. 3.8, ca „Robul Meu, Odrasla“ (Domnul Hristos în Evanghelia după Marcu) şi în cap. 6.12, ca „un om al cărui Nume este Odrasla“ (Domnul Hristos în Evanghelia după Luca).În Isaia 4.2: ca „Odrasla Domnului ... spre frumuseţe şi glorie“, în care Îl recunoaştem pe Fiul lui Dumnezeu prezentat de către Evanghelia după Ioan.

Între păstorii răi ai lui Israel, profeţii fuseseră vinovaţi în mod cu totul deosebit. Ei păstoriseră poporul cu iluzia nebună că, în ciuda păcatelor lor, totul va merge spre mai bine. Erau mincinoşi. Alergaseră ... fără să fi fost trimişi de Domnul; vorbiseră ... fără să transmită oracole (sau profeţii) din partea lui Dumnezeu (v. 21 şi 38; 1 Petru 4.11). O bogată activitate religioasă este departe de a fi proba sau rezultatul unei stări spirituale potrivite. Pentru creştini astăzi, ca şi pentru profeţi altădată, nu există decât un singur dreptar în alergare şi în vorbire: rămânerea „la sfatul Domnului“ (v. 18,22), altfel spus, în comuniune cu Domnul, pentru a cunoaşte şi a împlini voia Sa.În v. 23 este pusă o întrebare: „Sunt Eu un Dumnezeu de aproape, zice Domnul, şi nu sunt un Dumnezeu de departe?“ „Domnul este aproape“, poate răspunde apostolul (Filipeni 4.5). Am făcut fiecare dintre noi această experienţă? Cuvântul lui Dumnezeu este un foc (v. 29); în acelaşi fel în care flacăra unui

arzător permite înlăturarea zgurii unui metal, Cuvântul serveşte la curăţirea sufletului nostru, mistuind necurăţiile care îl întinează şi care-l înăbuşă (Proverbe 25.4). El este «forţa motrice» a celui credincios, asemeni unui foc sub un cazan (cap. 20.9), însă, mai întâi de toate, este un ciocan, singurul în stare să frângă o voinţă rebelă.

Viziunea din cap. 24 corespunde unui moment în care Nebucadneţar deportase deja în Babilon o parte din Iuda, împreună cu împăratul său, Ieconia (sau „Ioiachin“, sau „Conia“, cap. 22.24). Profetului îi apar două coşuri cu smochine. Cele dintâi sunt minunate, foarte bune; celelalte, groaznice şi de nemâncat. Contrar cu ceea ce am putea gândi, smochinele rele sunt imaginea locuitorilor din Iuda rămaşi în ţară, în timp ce smochinele foarte bune îi reprezintă pe cei deportaţi. La timpul hotărât, Domnul îi va face pe cei «transportaţi» să prospere şi îi va aduce înapoi. Deşi dureroasă, această scoatere din ţara şi din obiceiurile lor este conform voii lui Dumnezeu şi se va întoarce spre folosul lor.Dintre promisiunile care le sunt făcute, cea mai preţioasă este, cu siguranţă, cea din v. 7: „Le voi da o inimă ca să Mă cunoască“. Este promisiunea care ne aminteşte că prin inimă, şi nu prin pricepere, Îl poate cunoaşte omul pe Dumnezeu!Să remarcăm că nu apare şi un al treilea coş, şi aceasta pentru că, înaintea lui Dumnezeu, într-o manieră generală, nu există o poziţie intermediară. Ca şi printre oameni astăzi, nu se pot recunoaşte decât vii şi morţi, „copii ai luminii“ şi „copii ai mâniei“ (Efeseni 2.3; 5.8). Noi de care parte ne găsim?

Capitolul 25 revine la perioada domniei lui Ioiachim. Trecuseră deja douăzeci şi trei de ani de când profeţise Ieremia. În zelul şi dragostea lui pentru popor, el se scula dis-de-dimineaţă pentru a le adresa apelurile sale (v. 3). Răbdarea lui Dumnezeu avea să ia sfârşit în curând. Fiecare zi putea fi ultima, astfel că omul lui Dumnezeu se simţea obligat ca încă de dimineaţă să meargă să le transmită mesajul său. Şi, fapt remarcabil, aceeaşi expresie este folosită adesea cu privire la Domnul (aici, în v. 4). El de asemenea Se scoală dis-de-dimineaţă pentru a-Şi trimite slujitorii. Suntem noi gata la acest ceas matinal când se distribuie misiunile? Să urmăm exemplul Robului desăvârşit, a Cărui lucrare neobosită începea în zori (Ioan 8.2) sau chiar mai înainte (Marcu 1.35).Dumnezeu, în harul Său, fixează o durată limită pentru deportarea în Babilon: şaptezeci de ani. Atunci când acest timp va fi aproape să se încheie, Daniel va citi această profeţie (a lui Ieremia) din cărţi şi va ţine cont de ea pentru a-i da Israelului aflat în captivitate semnul şi exemplul umilinţei (Daniel 9.2,3).Apoi, până la sfârşitul capitolului, Dumnezeu dezvoltă declaraţia din v. 14, arătând în ce fel Se pregăteşte El să pedepsească naţiunile care nu s-au temut să subjuge şi să asupreasă poporul Lui.

Acest capitol ne poartă din nou înapoi în timp, cu patru ani înaintea evenimentelor din capitolul precedent (cap. 25.1). La porunca Domnului, Ieremia merge de astă dată în templu, pentru a profeţi acolo. Fără îndoială, aceasta se petrece cu ocazia uneia dintre cele trei mari sărbători anuale, când toţi israeliţii se suiau la Ierusalim (v. 2 este cel care ne permite să ne gândim la aceasta). Oricum ar fi fost, chemarea se adresează către întregul Iuda, nu numai căpeteniilor sale, şi nu trebuia omis „niciun cuvânt“ (comp. cu Fapte 20.27).Cât de emoţionant este v. 3! El ne ajută să intrăm în gândurile harului lui Dumnezeu. Deşi cunoştea totul mai dinainte, El Îşi exprimă dorinţa Sa cea mai preţioasă: „Poate că vor asculta...“ (vezi şi cap. 36.3,7).Acelaşi „poate“ traduce şi speranţa stăpânului din parabolă: „Îl voi trimite pe fiul meu preaiubit; poate că, văzându-l, îl vor respecta“ (Luca 20.13). Ei însă nu L-au respectat mai mult pe Fiul Său decât pe profeţii care au venit înaintea Lui. Observaţi ce primire i-au făcut lui Ieremia şi, implicit, Celui care l-a trimis... Ce orbire! Aceşti oameni, deşi veniseră să se închine în Casa Domnului (v. 2), resping cuvintele Domnului, pun mâna pe solul Lui şi, chiar în această Casă, îl condamnă la moarte!

Martorul credincios al Domnului nu a fost tulburat de condamnarea sa la moarte, nici de prezenţa mulţimii duşmănoase strânse împotriva lui. Cu fermitate, el îi îndeamnă încă o dată să se pocăiască, după care, fără teamă, se lasă în mâinile lor. Departe de a se înduioşa de propria lui soartă, el se gândeşte tot la popor şi la înfiorătoarea responsabilitate pe care această crimă o va face să apese asupra lor. Prin felul cum acţionează, Ieremia ne duce cu gândul la Ştefan, cel care mijlocea pentru cei care îl loveau cu pietre (Fapte 7.60), şi amândoi ne amintesc de Domnul Isus (Luca 23.28,34).Omul lui Dumnezeu este eliberat aici prin intervenţia căpeteniilor şi a bătrânilor; aceştia însă ar fi trebuit să mai facă încă un pas: să se teamă de Domnul şi să caute faţa Lui, la fel ca Ezechia (v. 19). Nu este de ajuns să ştim să citäm un exemplu frumos, trebuie să-l şi urmăm!Vedeţi cât de influenţabilă şi de nestatornică este mulţimea. În v. 8, „tot poporul“ îi urmase pe preoţi pentru a striga: „Vei muri negreşit!“, iar în v. 16, acelaşi popor împărtăşeşte părerea căpeteniilor, pentru a spune: „Omul acesta nu este vrednic de moarte“.Istoria lui Urie, urmărit şi ucis de Ioiachim, confirmă tristul portret care ne-a fost făcut despre acest împărat. El este gata să verse sânge nevinovat (cap. 22.17).

Acest capitol şi următoarele ne poartă înspre ultima perioadă a domniei lui Zedechia. Acesta părea să se fi înţeles cu cei cinci vecini ai săi, împăratul Edomului, al Moabului, al Amonului, al Tirului şi al Sidonului, pentru a i se împotrivi lui Nebucadneţar. Fără îndoială, pentru a se înfiinţa această alianţă, delegaţii acestor naţiuni se vor fi întrunit la Ierusalim (v. 3). Ieremia a avut misiunea din partea Domnului să dea fiecăruia dintre aceşti diplomaţi un dar, cel puţin original, confecţionat după intenţiile Sale: este vorba de juguri şi de legături care simbolizează tocmai dominaţia împăratului Babilonului, de sub care aceste popoare intenţionau să se elibereze. Ne putem imagina cu ce sentimente au primit cei cinci negociatori acest cadou umilitor.Orgoliul, sub diferite forme, este încă şi în zilele noastre principiul de bază care guvernează statele moderne (ca şi pe indivizi), dar dincolo de intrigile lor ambiţioase, Dumnezeu este Cel care conduce destinele lumii şi pe El se bizuie creştinul, nicidecum pe politica dubioasă a oamenilor (Daniel 4.17).Dumnezeu, Cel care îl punea deoparte pe Israel, îi dădea lui Nebucadneţar, din acel moment, puterea universală, numindu-l robul Său. Romani 13.4 le aminteşte creştinilor, oameni înclinaţi să uite, că „Robul lui Dumnezeu“ este Cel care are puterea, şi aceasta spre binele lor.

Cu acest prilej, Ieremia se adresează împăratului lui Iuda şi apoi preoţilor. Nebucadneţar luase din templu, şi încă în două rânduri, o parte din vase. Departe de a le restitui, el va organiza o a treia (şi definitiva) jefuire, în momentul deportării lui Zedechia însuşi, precum şi a restului poporului (2 Cronici 36.7,10,18). Ne putem gândi că aceste obiecte le erau scumpe inimii evreilor mai curând din orgoliu naţional, decât pentru că erau mijloace de a I se închina Domnului. Nici în zilele noastre nu este altfel: multe persoane se ataşează puternic de forme de religie aşa-zise creştine, fără să se preocupe câtuşi de puţin cu a-L sluji pe Dumnezeu prin respectul pentru ele.Ceea ce Ieremia nu încetează să vestească este supunerea faţă de autoritatea instaurată de Domnul (care, în cazul de faţă, era cea a împăratului Babilonului). „Nu este autoritate decât de la Dumnezeu ... şi cine se împotriveşte autorităţii se împotriveşte rânduielii puse de Dumnezeu“ (Romani 13.1,2). Oricând este vorba de guverne sau de magistraţi, de părinţi sau de şefi (chiar duri şi nedrepţi: 1 Petru 2.18), acest îndemn este întotdeauna actual pentru noi.Profeţia din acest capitol nu se încheie înainte ca Dumnezeu să anunţe că, într-o zi, El personal Se va ocupa de uneltele de la templu şi le va aduce înapoi. Acest cuvânt se va împlini în Ezra 1.7 şi 7.19.

Avem în faţă o nouă scenă, care de astă dată se derulează în templu, în prezenţa preoţilor şi a întregului popor. Ieremia apare acolo având pe grumaz unul dintre jugurile pe care le confecţionase şi pe care îl poartă, asemeni brâului din cap. 13, ca o mărturie în faţa întregului Ierusalim. Omul lui Dumnezeu este însă înfruntat în public de profetul Hanania, ale cărui cuvinte arogante şi mincinoase contrazic tot ceea ce Ieremia nu înceta să vestească. Răspunsul frumos al său poartă deopotrivă amprenta dragostei, a adevărului şi a înţelepciunii. Cu siguranţă că nu cu

inimă veselă vestea Ieremia dezastrele ce urmau să se abată asupra poporului pe care-l iubea. Dorea cu toată fiinţa sa ca Hanania să poată avea dreptate (v. 6), însă nu putea schimba nici măcar o vorbă din Cuvântul Domnului. El le-a spus adevărul, aşa dureros cum era; de asemenea, din v. 9 putem admira înţelepciunea profetului. Ceea ce dovedeşte că o profeţie este adevărată e tocmai împlinirea ei. Dumnezeu Se îngrijeşte ca, la momentul potrivit, să arate cine a avut dreptate. În aşteptarea sa, Ieremia nu se mânie şi nici nu se îndârjeşte să-i convingă. Îi lasă şi pleacă (comp. cu Ioan 8.59 şi 12.36). Acesta este întotdeauna modul cel mai înţelept de a pune capăt unei discuţii zadarnice (Proverbe 17.14).Judecata anunţată nu întârzie să cadă asupra lui Hanania (v. 15-17; citiţi Deuteronom 18.20-22).

Ieremia a încredinţat la doi călători o scrisoare pentru cei din Babilon. Ea se adresa celor care fuseseră deja deportaţi, sub domnia anterioară, şi care aparţineau tuturor claselor sociale ale poporului. Tonul acestei scrisori este cu totul diferit de cel întrebuinţat de profet pe când se adresa poporului rămas în Ierusalim. Celor din Babilon le transmite din partea Domnului „gânduri de pace, şi nu de rău“ (v. 11), mângâieri, încurajări şi promisiuni emoţionante.Ca şi Israel la Babilon, creştinul este străin pe pământ. Cetăţenia lui este în ceruri (Filipeni 3.20) şi el aşteaptă împlinirea promisiunii care îl va introduce în adevărata sa Patrie. „Cuvântul cel bun“ al lui Dumnezeu îi asigură „un viitor şi o speranţă“ (v. 10,11). Cu toate acestea, Cuvântul nu-i fixează celui credincios o dată exactă, asemeni celor deportaţi, când această preafericită speranţă se va împlini. Domnul doreşte, în adevăr, ca noi să-L aşteptăm necontenit. Până atunci, până la fericitul moment al întoarcerii Lui, să ne amintim că avem o datorie şi faţă de oraşul sau satul în care ne aflăm (v. 7): să aducem pacea (comp. cu Matei 5.9), să ne gândim la adevăratul bine al sufletelor şi să ne rugăm pentru cei lângă care trăim.

Lucrarea fatală a profeţilor mincinoşi nu se limita nicidecum numai la Ierusalim şi la Iuda. Chiar şi la Babilon, din rândul poporului deportat, unii dintre ei propagau „cuvinte de minciună“ (v. 23). În scrisoarea lui, Ieremia îi pune în gardă pe cei „captivi“ cu privire la ei şi anunţă sfârşitul groaznic a doi dintre aceşti oameni răi, Zedechia şi Ahab. Un al treilea, Şemaia, scrisese din Babilon către poporul rămas la Ierusalim, pentru a-l stârni la răzvrătire împotriva Domnului (sf. v. 32), iar într-una din scrisorile lui, acest om nu s-a sfiit nici chiar să propună un nou preot, cu ajutorul căruia avea de gând să pună mâna pe Ieremia. Însă, aşa cum Ieremia va scrie (şi pentru sine) mai târziu, în plângerile sale: „Cine este acela care zice ceva şi se împlineşte fără să fi poruncit Domnul?“ (Plângeri 3.37), şi Şemaia trebuie să audă sentinţa Domnului împotriva lui.De câte ori nu vom vedea cum şi alţi slujitori ai lui Dumnezeu vor fi nevoiţi să-i denunţe pe învăţătorii falşi şi pe lucrătorii răi, în epistolele lor inspirate... (expl. Galateni 1.7; Filipeni 3.2; 2 Petru 2.1; 1 Ioan 2.18; Iuda 3.4). Copii ai lui Dumnezeu, siguranţa noastră constă în a cunoaşte bine glasul Păstorului celui bun (Ioan 10.4,5)! Atunci nu-l vom putea confunda cu vreun alt glas.

Domnul îl invită pe Ieremia să consemneze toate cuvintele Sale într-o carte, astfel ca generaţiile care vor urma să se poată referi la ea. Acesta este încă şi privilegiul nostru: noi nu mai avem în mijlocul nostru nici profeţi, nici apostoli care să ne înveţe, dar Dumnezeu S-a îngrijit să ne păstreze Cuvântul Său scris, singurul izvor de adevăr pentru sufletele noastre.Tot prin Scripturi, Israel va primi în mijlocul necazului său celui mare mângâieri şi promisiuni.În v. 11 strălucesc în acelaşi timp sfinţenia şi bunătatea lui Dumnezeu: „Nu te voi socoti nicidecum vinovat“ (sau: „Nu te voi lăsa cu totul nepedepsit“) – zice Domnul. Dumnezeul sfânt nu poate trece cu vederea cu niciun chip răul, ci El Însuşi trebuie să-i pedepsească pe ai Săi. Fiind însă totodată şi Dumnezeul dragostei, El aplică „cu măsură“ (lit. „cu judecată“) corecţia şi nu dă nicio lovitură în plus dacă nu este necesar (vezi şi cap. 10.24; 46.28).Versetele 18 şi 19 din cap. 31 ne vor arăta efectele acestei corecţii salvatoare (1 Corinteni 11.32); în acelaşi timp, citind v. 18-22, simţim cât Se bucură Dumnezeu la gândul că va vindeca şi va restaura poporul Său. „Cine este cel care îşi predă (sau: îşi pune garanţie) inima?“, întreabă Domnul (v. 21). Cât despre noi, suntem cumva creştini din conformism, ori din obicei? Sau dintre aceia care ne-am angajat cu adevărat inima pentru Domnul?

Puţine pasaje din Vechiul Testament exprimă dragostea lui Dumnezeu într-un mod atât de emoţionant cum o fac v. 1-14. Ce dragoste necondiţionată, manifestată faţă de fiinţe care nu au nimic plăcut şi a cărei măreţie este scoasă în evidenţă tocmai prin îndepărtarea noastră! „Domnul mi S-a arătat de departe“ (v. 3). Să ne gândim la tot drumul străbătut de Fiul lui Dumnezeu pentru a ajunge până la noi. Iubirea Dumnezeului veşniciei este o iubire veşnică. Dragostea este însăşi natura Lui (1 Ioan 4.8,16), iar fiecare credincios este în mod personal ţinta acestei iubiri din veşniciile trecute.La chemarea entuziastă din cap. 3.4: „Tatăl Meu! Tu eşti călăuza tinereţii Mele!“, Domnul poate acum răspunde: „Eu îi voi fi tată lui Israel“ (v. 9). El va fi sensibil la lacrimile poporului Său, pe care odinioară „l-a răscumpărat din mâna unuia mai tare decât el“ (v. 11) şi îl va strânge cum îşi adună un păstor turma.Versetele acestea ne aduc aminte fiecăruia în parte de o binecuvântare autentică. Dumnezeu ne iubeşte nu numai când ne copleşeşte cu haruri văzute (cum va face pentru poporul Lui pământesc, potrivit măreţelor declaraţii din v. 7-14), ci şi în momentele noastre cele mai întunecate; chiar atunci când din vina noastră am pierdut bucuria comuniunii Sale, El nu încetează să Se gândească la noi.

Frumoasa restaurare a lui Israel, vestită în prima parte a capitolului, va fi precedată de lacrimi amare. Este zugrăvit acum tabloul poporului necăjit, prin imaginea Rahelei, soţia lui Iacov, care-şi plânge copiii pierduţi. (Aşa cum se întâmplă deseori în Scriptură, v. 15 şi-a găsit deja o împlinire, parţială, cu prilejul masacrului pruncilor din Betleem: Matei 2.18). Este însă vorba pentru acest popor de o întristare după voia lui Dumnezeu, care „lucrează pocăinţă spre mântuire, de care nu-ţi pare rău“ (2 Corinteni 7.10). Versetele 18-20 ne arată că Dumnezeu este foarte sensibil la expresia unei asemenea tristeţi. Să-l ascultăm pe Efraim relatându-şi istoria. Corecţia divină a fost salvatoare, determinându-l să se convertească, cufundat într-o pocăinţă autentică; iar când s-a cunoscut pe sine (când a înţeles cu adevărat ce era el), a fost copleşit de ruşine. Şi-a condamnat tinereţea vinovată şi neîmblânzită. Poate face fiecare dintre noi o relatare asemănătoare? Până atunci, să ascultăm şi cum anume Îi place lui Dumnezeu să ne numească: „un fiu scump, un copil plăcut“ (sau: un copil al desfătărilor; v. 20). Confesiunea noastră va fi imediat întâmpinată de o mărturie personală şi intimă a dragostei eterne, precum şi de resursele care o însoţesc: „Am săturat sufletul obosit şi am îndestulat orice suflet întristat“ (v. 25).

Ieremia nu anunţă numai evenimente triste, ci are şi veşti bune pentru popor: „Iată, vin zile“, spune el, când Domnul „va restabili“ casa lui Israel şi pe cea a lui Iuda, în temeiul unui nou legământ. Cel vechi fusese „rupt“ de către popor. Acesta se dovedise incapabil să facă faţă obligaţiilor rezumate în lege. Atunci Dumnezeu nu le va mai da alor Săi această lege pe table de piatră, ci o va pune înăuntrul lor (ei vor fi în felul acesta o imagine a Robului ascultător; vezi Psalmul 40.8): o va scrie direct pe inima lor reînnoită (v. 33; 2 Corinteni 3.3). Cu alte cuvinte, din dragoste, şi nu din teamă vor împlini ei voia Domnului. Nu este acesta, cu atât mai mult, măreţul argument care trebuie să-i aducă pe copiii lui Dumnezeu la ascultare de Tatăl lor ceresc? Cu siguranţă, de aceea să-L lăsăm pe Dumnezeu să graveze pe inima fiecăruia dintre noi învăţăturile Cuvântului Său!„Toţi Mă vor cunoaşte, de la cel mai mic al lor şi până la cel mai mare al lor...“ (v. 34). Domnul doreşte să fie aşa în fiecare dintre familiile noastre.Versetele 31-34, citate în Evrei 8.10-12, se încheie cu o promisiune care ne priveşte şi pe noi: „le voi ierta nelegiuirea şi nu-Mi voi mai aminti de păcatul lor“ (comp. cu Fapte 10.43), pentru că „sângele noului legământ“ s-a vărsat şi pentru noi (Matei 26.28).

Capitolul 32 se deschide prin prezentarea unor evenimente în special critice. Ierusalimul, asediat de armata babiloniană, este preocupat să-şi trăiască cele din urmă zile ale independenţei sale. Pentru a-l face pe Ieremia să tacă, sub acuzarea că subminează curajul asediaţilor, împăratul are grijă să-l închidă în închisoarea palatului. Captivitatea profetului însă nu împiedică Cuvântul Domnului de a ajunge până la el şi, de asemenea, nici pe profet nu-l împiedică, conform instrucţiunilor primite, să cumpere ogorul vărului său, Hanameel, prin intermediul credinciosului Baruc, menţionat aici pentru prima dată. Acest act capătă, într-un moment ca acesta, o semnificaţie remarcabilă: Cunoscând din Cuvântul Domnului că dezastrul este iminent şi inevitabil, Ieremia îşi manifestă în felul acesta, public, credinţa sa în Cuvântul divin, potrivit căruia restaurarea lui Israel îşi va găsi ulterior împlinirea cu tot atâta certitudine (cap. 31). Situaţia personală a profetului este fără perspectivă (şi la ce-i poate fi util un ogor unui întemniţat?), iar cea a poporului era disperată. Din punct de vedere omenesc, Ieremia nu mai putea aştepta nimic nici de la compatrioţii lui, nici de la inamicii caldeeni. El însă, împotriva oricărei speranţe, crede cu speranţă (vezi Romani 4.18), iar acest ogor pe care îl cumpără le dă tuturor o mărturie.

Şi astăzi, când cineva cumpără un teren sau o casă, trebuie să îndeplinească o serie de formalităţi înaintea notarului şi a autorităţilor, în urma cărora noul cumpărător primeşte un act oficial, care dovedeşte calitatea lui de proprietar. Ieremia va păstra cu grijă actele sale de proprietate asupra ogorului (v. 14). Prin „Cuvântul harului Său“, Dumnezeu garantează copiilor Săi „moştenirea între toţi cei sfinţiţi“ (Fapte 20.32). Şi noi putem afirma împreună cu Pavel: „Sunt convins că El poate să păzească ce I-am încredinţat pentru ziua aceea“ (2 Timotei 1.12). De altfel, acest sfârşit al împărăţiei lui Iuda seamănă destul de bine cu imaginea din zilele celei de-a doua Epistole către Timotei. În mijlocul ruinei, Ieremia, singur şi întemniţat, asemeni apostolului, ştie în Cine a crezut şi către Domnul se înalţă rugăciunea lui (v. 16-25). El pune în antiteză necazul prezent cu binecuvântările de altădată, cunoscând puterea cea mare a Domnului (v. 17), îndurarea Lui (v. 18) şi măreţia sfatului Său (v. 19; comp. cu 2 Timotei 1.7). „Pentru Tine nimic nu este prea greu“ – poate spune el (v. 17). Aceasta este ceea ce, în frumosul Său răspuns, Dumnezeu îi confirmă profetului – şi, de asemeni, ne confirmă nouă (v. 27; comp. cu Matei 19.26).

Încă o dată Domnul Se adresează slujitorului Său aflat în închisoare, pentru că din nou are revelaţii preţioase pe care să i le facă, invitându-l totodată să se roage pentru a le obţine (v. 3; Amos 3.7). Dumnezeu este întotdeauna dispus să ne înveţe lucruri mari şi ascunse, pe care nu le cunoaştem, dar mai întâi ne invită să I le cerem.Ieremia urmează să audă vorbindu-i-se despre subiectul cel mai scump inimii lui: restaurarea poporului, după dezastrul ce se va abate asupra lui. În unele regiuni, în care pământul este arid, există sate întregi părăsite, ca urmare a depopulării zonelor rurale. Cu greu găseşti privelişti mai lugubre ... Cu cât mai sinistră trebuie să fi fost dezolarea unei cetăţi precum Ierusalimul, devastat şi ars după exilul locuitorilor ei! (v. 10; vezi Neemia 2.13,14). Promisiunile lui Dumnezeu sunt însă categorice: bucuria şi viaţa vor umple din nou oraşul. Acestuia i se va da un nume nou: „Domnul, Dreptatea noastră“ (v. 16), care ne aminteşte că nimeni nu va intra în cetatea cerească pe temeiul propriei lui dreptăţi. Totul se va baza acolo pe dreptatea lui Hristos. De asemeni, cele două familii prin care erau asigurate relaţiile poporului cu Dumnezeu, cea a împăraţilor şi cea a preoţilor, vor avea din nou reprezentanţi (v. 17,18).

În timpul asedierii Ierusalimului, Domnul îi dă lui Ieremia misiunea transmiterii unui mesaj personal către împăratul Zedechia (v. 2-6), fără-ndoială, celui la care face referire v. 3 din cap. 32. Dumnezeu îi promite împăratului că-l cruţă şi că va avea parte de o moarte paşnică („în pace“). Din v. 8-9 aflăm că intenţiile împăratului nu fuseseră rele; el chiar era animat de o oarecare bunăvoinţă faţă de Ieremia (cap. 38.10,16), dar îi lipsea cu desăvârşire tăria de caracter. Nu avea puterea pe care credinţa i-o va da lui Neemia într-o situaţie similară (vezi Neemia 5). După ce a decretat punerea în libertate a tuturor robilor evrei, Zedechia nu este în stare să respecte mult timp această hotărâre. Atunci Domnul îi aduce aminte care sunt, în această privinţă, instrucţiunile clare ale legii, de care părinţii lui nu ţinuseră deloc cont. Şi noi ne amintim de învăţăturile cu privire la robul care, din dragoste, nu voia să fie eliberat, frumos antetip al Domnului Isus (Exod 21.2-6).Dumnezeu urma să Se folosească de acţiunea răutăcioasă a acestor oameni, pentru a le ilustra pedeapsa care-i aştepta. El va acţiona asemeni lor, altfel spus, retrăgându-le libertatea pe care le-o dăruise odinioară şi aservindu-i împăratului Babilonului (Luca 6.38).

De astă dată, Ieremia are înaintea lui o slujbă care se va arăta foarte încurajatoare: Dumnezeu l-a împuternicit să invite membrii familiei recabiţilor în Casa Domnului, pentru a-i pune la încercare. Aveau ei să bea din vinul pe care li-l va turna profetul? Cu fermitate, aceşti oameni refuză paharele care le sunt oferite şi fac cunoscut şi motivul refuzului: ca adevăraţi nazirei, ei sunt dedicaţi abţinerii de la ceea ce ilustrează bucuriile lumii (Numeri 6.1-3). Mai mult, înţelegând caracterul de străini pe un pământ pe care se aflau doar în călătorie (sf. v. 7), ei nu au semănat, nici nu şi-au construit case, ci au locuit doar în corturi. Tot acest mod de viaţă, afirmă ei, le fusese poruncit de strămoşul lor, Ionadab, acel om credincios care, după cum ne arată 2 Împăraţi 10.15..., luase cu hotărâre poziţie pentru Domnul.Mulţi dintre noi au avut părinţi sau bunici care i-au învăţat, chiar dacă nu au înţeles întotdeauna, ce este despărţirea de lumea în care creştinul este un străin, ca şi Domnul lui. Mai mult ca oricând, această despărţire trebuie realizată în ajunul venirii Lui (Apocalipsa 22.11,12), însă El nu ne invită să ne abţinem de la bucuriile lumii fără ca mai întâi să avem în El „o bucurie de nespus şi glorioasă (lit.: glorificată)“ (1 Petru 1.8).

Fiii lui Recab ar fi putut motiva cu uşurinţă că, de vreme ce se scurseseră mai bine de două sute cincizeci de ani de când strămoşul lor le dăduse acele învăţături, ele nu mai erau de actualitate, ei trebuind să trăiască în spiritul epocii, sau că un comportament exterior nu are valoare, importantă fiind numai starea de inimă. Mulţi invocă astăzi asemenea pretexte, cu scopul de «a lărgi» calea. Dumnezeu Însuşi găseşte plăcere în a remarca cum „fiii lui Ionadab, fiul lui Recab, au împlinit porunca tatălui lor“ (v. 16). Din generaţie în generaţie, ei au respectat cu hotărâre linia de comportament trasată de înaintaşul lor, fără a face caz de aceasta (deşi, cu siguranţă, nu fără ruşine şi nu fără suferinţă). Sub domniile cele mai odioase, ale lui Ahaz, Manase şi Amon, ei se număraseră printre credincioşii ascunşi, pe care Domnul îi cunoştea, asemeni celor şapte mii din vremea lui Ilie (1 Împăraţi 19.18). Noi n-am fi ştiut nimic despre această familie, dacă Dumnezeu n-ar fi dorit s-o folosească pentru a da o mărturie publică în întreg Iuda. Aşa cum exemplul recabiţilor scotea atunci în evidenţă neascultarea poporului din Ierusalim... tot aşa, astăzi, modul de viaţă al creştinilor ar trebui, prin contrast, să condamne o lume răzvrătită împotriva lui Dumnezeu şi să se adreseze conştiinţei ei.

L-am cunoscut deja pe Baruc, secretarul şi prietenul credincios al lui Ieremia (cap. 32.12). Numele lui înseamnă „binecuvântat“. Deşi provenea dintr-o familie nobiliară fratele lui, Seraia, „era mai-mare peste locul de odihnă al împăratului“ (lit. „prinţ al odihnei“; cap. 51.59) el alesese mai degrabă tovărăşia profetului întemniţat, urât şi dispreţuit, în locul celei a prinţilor, la care avea drept prin naştere. El ne face să ne gândim la Onisifor, fratele devotat care l-a vizitat pe Pavel în închisoarea din Roma, cu privire la care apostolul avea să-i scrie lui Timotei: „deseori m-a înviorat şi nu i-a fost ruşine de lanţul meu – şi tu ştii mai bine decât alţii cât de mult a slujit el în Efes“ (2 Timotei 1.16-18). Baruc a fost şi el întotdeauna gata să slujească, cu toate riscurile pe care le implica aceasta. Să admirăm şi noi – şi totodată să dorim să avem – acest zel minunat al dragostei, deopotrivă pentru Dumnezeu, pentru slujitorul Lui, cât şi pentru poporul Lui. Aici este vorba de a scrie, după dictarea întemniţatului Ieremia, înseşi cuvintele lui Dumnezeu (comp. cu Romani 16.22), apoi de a le citi, în ziua de post, în auzul întregului Iuda. Un ascultător numit Mica, deosebit de atent, s-a grăbit să le înştiinţeze pe căpetenii, iar acestea l-au convocat pe Baruc pentru a le oferi

şi lor o audiţie specială a conţinutului acelui sul.

L-am lăsat pe Baruc şezând în mijlocul căpeteniilor lui Iuda, citindu-le cuvintele Domnului. Înspăimântaţi, aceşti oameni „s-au uitat unul la altul“ (v. 16). Problema le părea prea gravă, încât să nu-i vorbească despre ea împăratului. Acesta, ţinut la curent, porunceşte să i se citească şi lui acel sul înspăimântător. Remarcăm că nu ni se face cunoscut conţinutul sulului nici în timpul scrierii lui, nici cu ocazia celor trei citiri ale sale, dar putem să ne gândim că din el făcea parte cap. 25 al acestei cărţi (comp. v. 1 şi 29 din cap. 36 cu v. 1 şi 9 din cap. 25).După ce ascultase un timp, cu mânie crescândă, împăratul pune mâna pe sul, îl taie şi îl aruncă în foc. Aşa înţelegea el, în nebunia lui, să scape de judecată, dar, odată cu sulul, el nu a putut distruge nici măcar un singur cuvânt din cele scrise în el, pentru că, la porunca Domnului, un altul urmează să-l înlocuiască pe acesta, în care sunt adăugate încă „multe cuvinte asemenea lor“ (v. 32). Împăratul şi-a atras însă asupra capului său, prin aceasta, o pedeapsă suplimentară (v. 30,31; Proverbe 13.13).Şi cât de multe persoane nu dispreţuiesc astăzi Cuvântul lui Dumnezeu, fără să mai fie necesar să imite gestul peste măsură de îndrăzneţ al lui Ioiachim...! (Psalmul 50.17; 1 Ioan 4.6).

Capitolul 37 ne readuce în vremea lui Zedechia. Mai bine intenţionat, dar cu mult mai slab decât predecesorul său, acest împărat rămâne la fel de surd la toate cuvintele Domnului. Aceasta însă nu îl împiedică (ca în cap. 21) să-l consulte pe Ieremia şi să ceară mijlocirea lui. Prea adesea suntem înclinaţi mai degrabă să aducem cereri Domnului, în loc să ascultăm ceea ce El doreşte să ne spună, dar, dacă dorim ca El să răspundă la rugăciunile noastre, pentru aceasta trebuie să începem prin a-L asculta! (Ioan 15.7).Pentru moment, evenimentele păreau să infirme cele vestite de profet. În loc să ia Ierusalimul, caldeenii, ameninţaţi de armata egipteană, ridică asediul şi pleacă. Cetatea părea salvată, dar Domnul îi aminteşte lui Ieremia că aceasta era doar o situaţie provizorie. Profetul doreşte să profite de situaţie pentru a părăsi cetatea condamnată, dar este recunoscut şi adus înaintea căpeteniilor sub acuzaţie de trădare. Pe vremea lui Ioiachim, căpeteniile păreau mai bine intenţionate decât împăratul (cap. 36.19); sub Zedechia a fost însă invers: în timp ce căpeteniile l-au bătut şi l-au întemniţat pe Ieremia, împăratul se îngrijeşte să aibă o întâlnire secretă cu el şi apoi îi uşurează condiţiile captivităţii sale.

Căpeteniile, exasperate, se ridică împotriva lui Ieremia, acuzându-l că a ţinut discursuri exagerate, menite să slăbească rezistenţa morală a poporului, şi obţin de la împărat aprobarea de care au nevoie pentru a-l arunca într-o groapă unde îşi propuseseră să-l lase să moară. Ce cumplită este mizeria omului lui Dumnezeu în această fântână murdară şi mocirloasă! El însă Îl cheamă pe Domnul şi primeşte acest răspuns preţios: „nu te teme“ (citiţi Plângeri 3.52-57). Scăparea este pregătită. Dumnezeu Se îngrijise de instrumentul pentru aceasta: cineva care nu făcea parte din popor, un slujitor negru de la palat, pe nume Ebed-Melec (el ne face să ne gândim la tânărul de care S-a folosit Dumnezeu pentru a-l salva pe Pavel: Fapte 23.16). Cum Zedechia era influenţabil şi spre bine şi spre rău, el se lasă înduplecat, iar acum asistăm la operaţiunea dificilă de a-l scoate pe Ieremia din groapa cea întunecoasă, faptă care scoate în evidenţă devotamentul lui Ebed-Melec.Acuzat pe nedrept, bătut şi aruncat în groapă, Ieremia este în special aici o imagine a Domnului Isus. Sfârşitul v. 6 ne poartă cu gândul la Psalmul 69.2: „Mă afund în noroi adânc şi nu este loc de pus piciorul...“ – imagine a suferinţelor şi a morţii Domnului Hristos“, în timp ce v. 13 poate fi asemănat cu începutul Psalmul 40, privind învierea Lui: „M-a scos din groapa pieirii, din noroiul mocirlei...“.

Sărmanul Zedechia! Chinuit de griji şi de nesiguranţă, îl cheamă din nou în secret pe Ieremia. Acesta îl îndeamnă să meargă „de bunăvoie“ la căpeteniile caldeenilor şi să se predea. De asemenea, îl previne cu privire la ceea ce avea să i se întâmple dacă nu s-ar fi supus: era în primejdie să i se afunde picioarele „în noroi“ (v. 22). Cu siguranţă, profetul spunea acestea gândindu-se şi la recenta lui experienţă, dar ce mare diferenţă era între cei doi! Deşi cunoştea bine care era voia lui Dumnezeu, Zedechia nu avea puterea s-o împlinească, pentru că era stăpânit de teama de oameni: teama de caldeeni, teama de căpetenii (v. 5 şi v. 25), teama de evreii deja strămutaţi (v. 19; vezi Proverbe 29.25). Numai adevărata teamă, cea faţă de Dumnezeu, părea să lipsească din gândurile sale. În adevăr, ce mare contrast se aşterne între teama lui Zedechia şi siguranţa pe care credinţa i-o dădea lui Ieremia! Întrevederea lor ne poartă cu gândul înspre scena din Fapte 26, în care îl vedem pe întemniţatul Pavel înfăţişându-se înaintea împăratului Agripa şi vorbindu-i „cu îndrăzneală“ (v. 26), încheind cu cuvintele: „Să dea Dumnezeu ... în orice fel, să deveniţi aşa cum sunt eu, în afară de aceste lanţuri“ (v. 29). Să ni se dea şi nouă harul de a fi ca Pavel şi ca Ieremia, întotdeauna plini de curaj înaintea oamenilor, pentru că Domnul este cu noi (Evrei 13.6)!

Asistăm la tragica cucerire a Ierusalimului. Zedechia şi războinicii lui fug „pe calea grădinii“ (v. 4). Prea târziu! Sunt prinşi, puşi în lanţuri şi duşi înaintea împăratului Babilonului. Cu unsprezece ani în urmă, însuşi Nebucadneţar îl pusese pe Zedechia pe tronul lui Iuda, făcându-l să depună un jurământ de credinţă, jurând pe Dumnezeu (2 Cronici 36.13; Ezechiel 17.18-20). Cerând sprijin Egiptului (37.7), Zedechia se revoltă şi îşi calcă cuvântul, arătând astfel vrăjmaşilor lui Israel cât de puţin conta pentru el numele Domnului, Nume căruia Nebucadneţar, dimpotrivă, îi dăduse importanţă – de aici şi cruda pedeapsă abătută asupra împăratului laş şi care şi-a călcat jurământul.Versetele 15-18 cuprind un cuvânt adresat personal lui Ebed-Melec. Dumnezeu îi cunoştea temerile (v. 17) – aşa cum cunoaşte şi toate neliniştile noastre – şi nu le condamnă. Însă, în timp ce temerile lui Zedechia l-au determinat să se sprijine pe oameni pentru a scăpa de alţi oameni, spaima îndurată de Ebed-Melec l-a aruncat în braţele Domnului. „Te-ai încrezut în Mine“ îi spune Domnul. Ce frumoasă mărturie care îi deschide acestui rob străin accesul la promisiunile harului din cap. 17.7,8 (comp. cu Psalmul 37.3,39,40 şi cu Rut 2.12)!

Ce s-a întâmplat oare cu Ieremia în vâltoarea tuturor acestor evenimente? Rămas în curtea gărzii „până în ziua când a fost luat Ierusalimul“ (cap. 38.28), el a fost apoi pus în lanţuri împreună cu toţi ceilalţi captivi şi, până la Rama, a făcut parte, alături de ei, din sinistrul cortegiu al deportaţilor conduşi în exil. Între timp, Nebuzaradan, şeful gărzilor, cel care răspundea de prizonieri, a primit de la însuşi împăratul Babilonului instrucţiuni binevoitoare în legătură cu Ieremia. Nu numai că nu trebuia să i se facă niciun rău, ci profetului i se dă chiar libertatea de a-şi hotărî singur soarta. Este invitat să aleagă între a merge în Babilon, unde se găseau „smochinele cele bune“ din cap. 24, acei exilaţi cu privire la care Domnul promisese că îi va proteja şi că îi va face să prospere, şi a rămâne cu săracii ţării, cei lăsaţi în Iudeea. În ciuda libertăţii care i se acordă, profetul se abţine să facă o alegere de unul singur (v. 5), dându-ne astfel o nouă lecţie despre dependenţă. El nu şi-a pus problema binelui său personal, ci dorinţa lui era să se găsească în locul în care Dumnezeu voia să îl aşeze ca să Îi slujească. În lipsa îndrumărilor de sus, el îl lasă pe şeful gărzilor să hotărască pentru el, recunoscând voia Domnului în sfatul dat de acesta: iată un exemplu de luat în seamă ori de câte ori nu ne este clar încotro să mergem (comp. cu Geneza 13.9).

Odată cu distrugerea Ierusalimului şi cu capturarea celui din urmă împărat, Nebucadneţar a anihilat orice posibilitate de revoltă în ţara lui Iuda. A lăsat totuşi acolo un număr de locuitori dintre cei mai săraci, pentru a nu rămâne ţara pustie, punându-l ca şef peste aceştia pe Ghedalia, un guvernator agreat de toţi. În tot acest timp vedem cum Domnul veghează în har asupra celor cruţaţi de deportare, făcându-i să aibă recolte bogate (v. 12; comp. cu Proverbe 30.25).Regretabil însă, această perioadă favorabilă nu este de durată. Dumnezeu, Cel care cunoaşte inimile, permite accesul altor evenimente tragice, menite să le descopere starea inimii. Sub înfăţişarea împăratului fiilor lui Amon (v. 14), apare pe scenă vechiul vrăjmaş al lui Israel, pe care poate îl credeam zdrobit. El există însă întotdeauna şi nu-şi schimbă pornirile rele; dimpotrivă, şi le manifestă ori de câte ori slăbiciunea poporului îi dă ocazia. Este vorba de Satan, marele nostru vrăjmaş, şi acesta este felul

său de a acţiona: niciodată nu depune armele, ci întotdeauna caută să profite de tot ceea ce ne slăbeşte rezistenţa: oboseală, comoditate, lipsă de vigilenţă... Cu ajutorul lui Baalis, Ismael, fără-ndoială invidios pe Ghedalia pentru autoritatea lui, organizează un complot şi îi ucide mişeleşte pe Ghedalia şi pe evreii aflaţi cu el la Miţpa.

De îndată ce vestea despre măcelul înfiorător de la Miţpa ajunge la urechile sale, Iohanan porneşte să înfrunte ceata lui Ismael. La vederea lui Iohanan, întreg poporul pe care Ismael îl ducea cu sine în robie la fiii lui Amon se grăbeşte să treacă în tabăra celuilalt. Ismael, constatând că de acum are de-a face cu forţe mai puternice decât ale sale, scapă împreună cu opt oameni şi se adăposteşte la Baalis, protectorul său. De partea lor, Iohanan şi poporul eliberat se aşază în hanul lui Chimhan, lângă Betleem (poate acelaşi han în care, mai târziu, nu se va găsi loc pentru Fiul lui Dumnezeu – Luca 2.7).Pericolul însă tot nu este în întregime îndepărtat de peste sărmanii aceştia. Asasinarea guvernatorului rânduit de împăratul Babilonului îi expune acum pe iudei mâniei sale, de îndată ce va fi informat. Nebucadneţar, scos din sărite de revoltele succesive ale poporului lui Iuda, nu poate să nu intervină cu maximă duritate, făcându-i de astă dată pe cei nevinovaţi să plătească pentru cei vinovaţi. În teama şi dezorientarea lor, Iohanan şi tovarăşii lui se întorc cu aparentă umilinţă spre Ieremia, pe care aici îl găsim în mijlocul lor. El este purtătorul de cuvânt al lui Dumnezeu, Cuvânt care, repetăm, este singura sursă de lumină pentru noi, cum era şi pentru acest popor (Psalmul 119.105).

În Isaia 30.2, Domnul declarase: „plecând să coboare în Egipt, ei n-au întrebat gura Mea“ (citiţi tot paragraful), în timp ce aici Dumnezeu chiar a fost consultat, prin intermediul profetului Său; poporul însă Îl va asculta numai dacă răspunsul Său va corespunde intenţiilor lor.Se scurg zece zile. Profetul nu se grăbeşte să răspundă, aşteptând el însuşi descoperirea gândului divin.Pentru ce întârzie adesea Domnul în împlinirea rugăciunilor noastre? Vrea să pună la încercare încrederea noastră în El! Şi, cum credinţa este întotdeauna răbdătoare, numai cu timpul se poate vedea dacă rugăciunea noastră a fost cea a credinţei sau dacă, dimpotrivă, obosiţi de aşteptare, am sfârşit prin a căuta noi înşine o soluţie a dificultăţilor noastre.Întrebarea era: să coboare în Egipt, sau să rămână în ţară?! Prin gura lui Ieremia, Domnul le făcuse cunoscut răspunsul Său plin de har şi totodată de netăgăduit: Rămâneţi în ţară! Veţi fi binecuvântaţi în ea! Împăratul Babilonului va fi înclinat spre bunăvoinţă şi spre milă! Dacă veţi merge în Egipt, aceasta va fi spre pierzarea voastră!Prieteni credincioşi, oricare ar fi drumul care ne stă înainte, să ne păzim să ne angajăm pe el înainte de a cunoaşte voia Domnului!

Adresându-se lui Ieremia, poporul se angajase în mod solemn să asculte de glasul Domnului, „fie bine, fie rău“ (42.6). Acum răspunsul Său era cât se poate de clar: ei nu trebuia să plece. Această interzicere însă nu se potrivea deloc cu intenţiile ascunse ale lui Iohanan şi ale tovarăşilor săi. Înşelându-se „singuri în sufletele lor“ (42.20), aceştia au decis să plece în Egipt. Versetul 17 din cap. 41 ne arată că ei făcuseră deja acest proiect odată cu sosirea la Chimhan, înainte chiar să-l fi consultat pe Ieremia. Oare nu înseamnă aceasta a-L batjocori pe Dumnezeu, când întrebi care este voia Lui, cu toate că ştii foarte bine mai dinainte ceea ce intenţionezi să faci? Vai, o asemenea lipsă de corectitudine este poate mult mai frecventă decât ne închipuim şi de aceea avem atâta nevoie să ne păzim inimile înşelătoare (cap. 17.9)!Încă o dată Ieremia suferă pe nedrept. Este acuzat de aceşti „bărbaţi îngâmfaţi“ că minţea şi căuta să aservească şi să omoare poporul, el, care, dimpotrivă, îşi dezvăluise măsura dragostei însoţind poporul chiar şi în acea călătorie dezastruoasă.În Egipt, ei se credeau puşi la adăpost, dar tocmai acolo îi ajunge Nebucadneţar (v. 11). Hotărârile luate fără credinţă aduc adesea asupra noastră tocmai încercarea pe care căutăm să o evităm.

„Şi acum, ce cauţi tu pe calea Egiptului, ca să bei apele Şihorului?“ (Şihor, un braţ al Nilului) întrebase Domnul la începutul acestei cărţi (cap. 2.18). El ştia bine de ce nu dorea acea călătorie în Egipt (comp. cu Deuteronom 17.16). Urâcioasa idolatrie a lui Iuda, mai ales cea din vremea împăratului Manase, fusese cauza judecăţilor care veneau să-i lovească, iar cum Egiptul se închina şi el la idoli (prea puţin conta că idolii de acolo aveau alte nume), poporul se expunea în Egipt unui risc şi mai mare de a se corupe. Şi acest lucru era inevitabil: nu se putea să nu se producă. Să fim siguri că, dacă Dumnezeu ne închide o cale, vrea să ne protejeze de pericole pe care El le cunoaşte, chiar dacă noi, pe moment, nu înţelegem motivele Sale. Insistând în a acţiona după propria noastră înţelepciune, nu putem decât să ne facem şi mai mult rău.„De ce faceţi un rău mare împotriva sufletelor voastre?“ (v. 7), întreabă Domnul aici pe popor. În adevăr, să nu pierdem niciodată din vedere că sufletelor noastre le pricinuim pagubă atunci când nu împlinim voia Domnului (Proverbe 8.36; Habacuc 2.10).Oameni cu gâtul înţepenit, în ciuda tuturor lecţiilor apăsătoare primite, aceşti evrei „nu s-au smerit nici până în ziua aceasta...“ mândria nu le era zdrobită... (v. 10; cap. 43.2).

Alegând de bunăvoie să slujească idolilor, la fel cum făcuseră şi părinţii lor, poporului nici măcar nu îi este ruşine să declare acest fapt: se răzvrăteşte pe faţă împotriva Domnului. Cât de mare este decăderea morală a lui Israel faţă de Iosua 24 când, urcând din Egipt spre Canaan, îşi urma conducătorul, cu angajamentul: „Departe de noi să părăsim pe Domnul ca să slujim altor dumnezei... noi vom sluji Domnului, pentru că El este Dumnezeul nostru“ (Iosua 24.16,18). Plini de rea-credinţă, aceşti iudei consideră că nenorocirea lor actuală se datora faptului că încetaseră să se închine „împărătesei cerurilor“ (v. 17, comp. cu cap. 7.18). Deşi Domnul îi avertizase că în Egipt erau pândiţi de sabie, de ciumă şi de foamete, ei prind prilejul chiar când survin aceste nenorociri şi le folosesc drept pretext pentru a aduce noi jertfe idolilor. Câţi oameni nu gândesc la fel! «Dumnezeu nu mi-a dat ceea ce-mi doream... Deci aceasta nu a ţinut! Atunci mă voi întoarce spre lume (a cărei imagine este dintotdeauna Egiptul): ea nu-mi va refuza nimic.»Mizerabilă inimă omenească! Aceste versete ne învaţă totodată că inima poate fi stăpânită în acelaşi timp de cea mai orgolioasă necredinţă, cum şi de cele mai întunecate superstiţii (2 Corinteni 4.4).

După ce Ieremia a făcut o trecere în revistă a urâciunilor comise de popor, luând notă şi de răspunsul jignitor al acestei adunări de răzvrătiţi, a sosit vremea să fie trase concluziile. Sunt înspăimântătoare! Cu excepţia unui număr foarte mic, toţi vor pieri în Egipt, loviţi de calamităţile care-i pândeau (şi faţă de care „împărăteasa cerurilor“ se va dovedi prea incapabilă să-i apere; dar, cu privire la ea, niciodată nu se ridică întrebări).În aceste vremuri de ruină generală este însă mângâietor să putem constata că „Domnul îi cunoaşte pe cei care sunt ai Lui“ (2 Timotei 2.19). Aceasta ne-o va arăta micul cap. 45, consacrat în întregime lui Baruc. Domnul are pentru el un cuvânt personal, deopotrivă de avertizare, ca şi de încurajare. Acest om a fost – împreună cu Ieremia, cel pe care nu l-a părăsit – ţinta calomniilor şi a acuzaţiilor publice (cap. 43.3). Cu toate acestea, ceea ce avea importanţă în ochii lui era ceea ce gândea Dumnezeu despre el (2 Timotei 2.15). Baruc, descendent al unei familii nobiliare, sperase probabil să aibă un rol deosebit în conducerea acestui popor umilit şi restaurat. În consecinţă, este atins de descurajare (v. 3; Proverbe 24.10). Domnul însă îl îndeamnă: „Tu cauţi pentru tine lucruri mari? Nu le căuta!“ (v. 5). Nici de la noi Domnul nu aşteaptă lucruri mari, ... cu excepţia unui singur lucru, foarte mare în ochii Săi: credincioşia (comp. cu Apocalipsa 3.8).

Asemeni lui Isaia în cap. 13 şi în următoarele, Ieremia este şi el provocat acum să profeţească despre naţiuni. Prima dintre acestea este tocmai Egiptul, în care poporul sperase să găsească adăpost. Ce imagine a lumii idolatre! Peste ea vor cădea judecăţi înspăimântătoare... Şi ne aducem aminte din declaraţiile Noului Testament cu privire la acest subiect, că „lumea trece, şi pofta ei“ (1 Ioan 2.17), şi „chipul lumii acesteia“ (1 Corinteni 7.31).Împăratul Egiptului este obiectul unei comparaţii ironice şi aspre: „Faraon ... nu este decât un vuiet“ (v. 17). Un vuiet poate speria pentru o clipă, dar ce poate fi mai trecător şi mai inutil decât el? Câte personalităţi, mai mult sau mai puţin impunătoare în

lumea aceasta, nu au fost altceva decât un „vuiet“ trecător! Săptămâna în curs, ziarele le consacră coloane întregi, însă peste o lună sau un an vor rămâne cufundate în uitare...Încă un cuvânt trist este adăugat la cele despre Faraon: asemeni înaintaşului său de odinioară, cel din cartea Exod, care îşi împietrise inima, şi acest om „a lăsat să treacă timpul“ (v. 17; comp. cu Ioan 12.35). Dragi tineri cititori, aici este o problemă deosebit de serioasă. Nu pierdeţi timpul convertirii voastre, nici timpul slujirii Domnului aici, jos, nici timpul răspunderii la invitaţia din Luca 22.19. Nu le lăsaţi să treacă!

Între aceste judecăţi rostite împotriva naţiunilor, Domnul are grijă să intercaleze un cuvânt liniştitor pentru viitoarea rămăşiţă a lui Israel. Când viitorul lumii se arată sumbru, copilul lui Dumnezeu este invitat în acelaşi fel, să nu se teamă, ci să-şi aducă aminte de speranţa lui (2 Tesaloniceni 2.16,17).Din cap. 47 aflăm că este rândul filistenilor să-şi audă condamnarea. Spre deosebire de celelalte naţiuni (Moab, Amon, Edom..., care vor fi puse în discuţie în capitolele următoare), despre acest vrăjmaş tradiţional al lui Israel ştim că era instalat în interiorul graniţelor evreilor. Şi chiar dacă acest popor le-a fost uneori servil, plătitor de tribut, în special sub domnia lui David (2 Samuel 8.1), cu toate acestea, Israel n-a putut nici chiar în timpul celor mai puternici împăraţi să le ia cetăţile (Gaza, Ascalon...) care făceau parte din teritoriul său. Trăgându-şi originea din Egipt (Miţraim = Exod, vezi Geneza 10.6 notă, 13, 14), filistenii ne vorbesc despre acei «mărturisitori» neconvertiţi din această lume care ocupă un loc în ţara binecuvântării fără a avea însă vreun drept; ei pretind privilegii creştine, fără să aibă viaţa care să le dea dreptul la ele; pretind că sunt copii ai lui Dumnezeu, dar, de fapt, sunt vrăjmaşi ai poporului Său şi ai adevărului. Noi trebuie să-i tratăm având în vedere ce sunt în realitate şi să nu le facem nicio concesie.

După un capitol scurt consacrat filistenilor, Domnul, compensând, vorbeşte acum despre Moab mai pe larg. Acest popor îşi pusese încrederea în lucrările lui, în tezaurul lui (v. 7), în dumnezeul său, Chemoş (v. 13), şi în oamenii săi de război (v. 14). Şi nu numai că aceste resurse pe care se bizuia Moab nu i-au fost de niciun ajutor, dar au constituit şi cauza judecăţii care a căzut asupra sa (v. 7).Lui Moab îi lipsise ceva esenţial şi, oricât de surprinzător ar părea, acestea erau ... încercările. Vinul nou trebuie trecut mai întâi dintr-un butoi în altul, până ajunge «să-şi piardă din tărie», să-şi aibă, puţin câte puţin, toate drojdiile depuse. Dar Moab nu suferise niciodată acest tratament. El fusese „netulburat“ „din tinereţea lui“ (v. 11; Zaharia 1.15); nu învăţase prin împrejurări dificile să se cunoască, la modul de a-şi pierde din prostul său gust caracteristic (aceasta este ceea ce va căuta Domnul să facă cu Israel, ducându-l în robie). Domnul ştie ce face atunci când ne scutură şi ne smulge din comoditatea noastră (Psalmul 119.67). Aceste „turnări“ neplăcute dintr-un vas în altul au scopul de a ne face să pierdem de fiecare dată încă puţin din voinţa proprie, încă puţin din pretenţiile noastre, încă puţin din încrederea în noi înşine.

Fiii lui Amon profitaseră cu laşitate de strămutarea celor zece seminţii, însuşindu-şi ţinutul lui Gad de cealaltă parte a Iordanului. Printr-o dreaptă răsturnare a situaţiei, după ce îl „moşteniseră“ pe nedrept pe Israel, ei vor deveni moştenirea lui (v. 2). Am văzut deja cum Moab batjocoritorul a devenit, la rândul său, obiect al batjocurii (cap. 48.26,27) şi este remarcabil să constatăm că judecăţile pe care Dumnezeu le trimite sunt adesea în raport cu greşelile comise împotriva altuia. Asemenea lecţii, dacă ştim să le primim, ne ajută să înţelegem mai bine spre ce înclină Matei 7.2 şi 7.12 atunci când ne îndeamnă să nu facem altora ceea ce nu dorim să ni se facă nouă.Ceea ce caracterizează aici Edomul este extrema sa aroganţă. Cuibărindu-se precum vulturii în stâncile abrupte şi sălbatice ale muntelui Seir (v. 16), poporul acesta se considera invulnerabil. Dumnezeu însă a ştiut şi va şti din nou să-l găsească acolo pentru a-l face să decadă, transformându-i locuinţa într-un pustiu pentru totdeauna (v. 13 şi Obadia 4). Spre deosebire de Moab şi de Amon, Domnul, încheind, nu îi face Edomului nicio promisiune că prinşii săi vor fi restauraţi, ci, dimpotrivă, le spune că „nu va rămâne niciunul din casa lui Esau!“ (Obadia 18; comp. cu cap. 48.47 şi 49.6).

După Edom, primul care urmează este Damascul, cu Hamat şi cu Arpad, cele mai importante cetăţi ale Siriei, apoi Chedar şi Haţor, unde locuiau triburi nomade, iar în final aflăm despre sentinţa împotriva Elamului (Persia), naţiune mai depărtată de Israel din punct de vedere geografic, în timp ce toate celelalte îi erau vecine.Dumnezeu este drept. El măsoară cu exactitate pedeapsa fiecăruia dintre aceste popoare, proporţional cu privilegiile avute (Romani 2.6; Daniel 4.35). În cap. 2.10,11, Domnul tocmai îl comparase pe Israel cu Chedarul, trib ignorant care cel puţin a rămas credincios dumnezeilor lui falşi, în timp ce poporul Său se depărtase de Dumnezeul cel adevărat. Cu cât mai vinovat era Israelul cel instruit de lege! Să ne amintim – mai ales dacă suntem copii de creştini – acest verset solemn: „Oricui i s-a dat mult i se va cere mult“ (Luca 12.48).Toate aceste popoare, ca şi Iuda, trebuia să cadă sub puterea lui Nebucadneţar (v. 30) şi să devină tot atâtea provincii ale marelui imperiu babilonean. De aceea era un lucru inutil şi fără sens din partea iudeilor să se întoarcă spre vecinii lor şi să caute adăpost şi protecţie la ei (Psalmul 60.11). Cum ar fi putut aceia să le vină în ajutor, când nici pe ei nu se puteau salva?

Bârlog al mondenităţii şi al corupţiei, Babilonul este cea din urmă naţiune care trebuie să audă judecata din partea Domnului. Ieremia, pentru că vestise supunerea faţă de Nebucadneţar, fusese acuzat că le era favorabil caldeenilor, trădându-şi propriul popor. Aceste două lungi capitole ale profeţiei ne arată însă ce îl învăţase Dumnezeu cu privire la Babilon. De altfel, El declarase deja că, dacă Domnul Se folosea de Babilon pentru a disciplina pe Iuda, venea şi clipa când, la rândul ei, această cetate impunătoare va fi „cercetată“ în judecată şi transformată în „pustietăţi pentru totdeauna“ (cap. 25.12-14). Bel Merodac (zeul Marduc) şi toţi ceilalţi idoli aveau să fie nimiciţi în chip ruşinos împreună cu cei care le slujeau, în timp ce Israel şi Iuda nu vor fi deloc „părăsiţi de Dumnezeul lor, Domnul oştirilor“ (cap. 51.5).Aceste judecăţi care urmau să lovească Babilonul le vor deschide, în sfârşit, ochii şi inimile captivilor poporului. Versetele 4 şi 5 din acest capitol, 50, ne arată lacrimile şi smerirea care vor însoţi întoarcerea lor la Domnul, premergătoare eliberării lor complete şi definitive. Lumea de azi este plină de idoli deşerţi care, bineînţeles, vor dispărea odată cu ea. Instruiţi de Cuvântul lui Dumnezeu, cum am putea noi să ne legăm de ea? (1 Ioan 5.21).

Un plan principal, cât şi unul dezvoltat, al cap. 50 şi 51 putem găsi în broşura «Sommaire du Livre de Iérémie», de H.R., pe care o recomandăm spre a fi citită.Cu siguranţă, pedepsirea lui Israel prin intermediul caldeenilor răspundea voii lui Dumnezeu, însă îndârjirea şi cruzimea de care au dat dovadă în executarea pedepsei vor justifica «răzbunarea» căreia Babilonul urmează să-i fie obiectul. În plus, atacându-l pe Israel, Babilonul lupta împotriva Domnului (sf. v. 24; vezi Zaharia 2.8). În special jefuirea şi distrugerea templului au constituit un afront personal adus Celui a cărui glorie locuia acolo. Din acest motiv, pedepsirea Babilonului este numită „răzbunarea pentru templul Său“ (v. 28 şi cap. 51.11).Remarcăm în acelaşi timp cum aceste sumbre capitole sunt atât de încărcate de încurajări pentru credincioşii poporului lui Dumnezeu. Domnul, Răscumpărătorul lor, este puternic şi va lua în mâini cauza lui Israel, „oaia“ Sa „rătăcită“, pentru a o salva din gura leilor care vor să o înghită (v. 17 şi 34). Între timp, iertarea Lui va fi şters toate greşelile lor: „Nelegiuirea lui Israel se va căuta şi nu va fi; şi păcatele lui Iuda, şi nu se vor găsi“ (v. 20; comp. cu Neemia 23.21).

O mare parte din expresiile acestor capitole sunt reluate în cartea Apocalipsa, unde le vom găsi aplicate la Babilonul viitor. Acesta nu mai este o cetate, ci un mare sistem religios, o contrafacere satanică a Bisericii lui Hristos, care îşi va lua întregul avânt după răpirea Bisericii. Pe tot parcursul acestei desfăşurări a răului, chemarea divină se face auzită în repetate rânduri: „Ieşiţi din mijlocul lui, poporul Meu!“ (cap. 50.8; 51.6,45; Isaia 48.20; Zaharia 2.7; Apocalipsa 18.4). A rămâne în Babilon după condamnarea rostită de Dumnezeu înseamnă, în adevăr, pe de o parte a participa la păcatele lui, iar pe de altă parte, a fi părtaş (sau a te expune) urgiilor ce vor veni asupra lui. Şi astăzi Domnul porunceşte

alor Săi care sunt încă risipiţi în diferite medii ale creştinătăţii mărturisitoare: „Oricine rosteşte Numele Domnului să se depărteze de nedreptate!“ (2 Timotei 2.19). Chiar văzând în jurul lor această nedreptate, unii credincioşi socotesc totuşi de datoria lor să rămână cu orice preţ într-un mediu recunoscut ca fiind rău, cu speranţa că, prin influenţa lor bună, pot contribui la îmbunătăţirea lor: prin aceasta, ei se amăgesc cu iluzii şi, în acelaşi timp, se consideră mai înţelepţi decât Cel care i-a îndemnat să iasă (2 Corinteni 6.14-18).

„Aduceţi-vă aminte de Domnul în ţara îndepărtată şi Ierusalimul să fie (lit. „să se suie“) în inima voastră“ (v. 50). Nu fără să ştie unde va merge era invitată rămăşiţa credincioasă să iasă din mijlocul Babilonului corupt. Pentru a lua această hotărâre curajoasă, ea trebuia mai întâi să fie atrasă de sentimente puternice (Psalmul 137.5,6). În acelaşi fel şi astăzi, „la El“, la Isus prezent în mijlocul a „doi sau trei“ adunaţi în Numele Său, este invitat cel credincios să iasă afară din tabăra religioasă a mărturiei creştine (Evrei 13.13).Sfârşind prezentarea tuturor judecăţilor Sale, Domnul le semnează cu un nume de temut: „Dumnezeul răsplătirilor“ (v. 56). Este însă remarcabil un detaliu, anume că aceste cuvinte ale judecăţii împotriva Babilonului preced relatarea privind distrugerea Templului din cap. 52. Trebuia ca ruina idolilor Babilonului să fie vestită înainte să fi avut loc efectiv cea a Templului (v. 47 şi 52). În felul acesta, nimeni nu va putea gândi că aceşti idoli sunt în mod real mai puternici decât Dumnezeul lui Israel. Cu şapte ani înainte de luarea Ierusalimului, toate aceste cuvinte trebuia să fie scrise într-o carte, iar cartea, după citirea ei, trebuia cufundată în mijlocul Eufratului prin grija lui Seraia, fratele lui Baruc, ca o dovadă că Babilonul avea să fie înghiţit.

Capitolul 52 nu mai face parte din „cuvintele lui Ieremia“ (51.64). Asemeni cap. 39, şi acest capitol, 52, expune evenimentele care au pus capăt împărăţiei lui Iuda, reproducând îndeaproape cap. 25 din 2 Împăraţi.A sunat ceasul judecăţii. Sunt loviţi deodată: Ierusalimul, templul (v. 17-23), împăratul şi locuitorii. Cetatea este luată. Zedechia şi armata lui caută să o ia la fugă, vrând să scape de încercuirea care îi apasă din nou. Dar nu cu caldeenii aveau ei de-a face, ci cu Dumnezeu. Condus la Ribla, înaintea lui Nebucadneţar, împăratului lui Iuda îi sunt scoşi ochii – pedeapsă aplicată vasalilor trădători – şi, legat cu lanţuri de aramă, el ia drumul exilului, având să păstreze, din mizerabila sa viaţă, ca ultimă imagine, doar spectacolul crud al masacrării fiilor săi. O lună mai târziu, comandantul gărzilor revine la Ierusalim pentru a incendia şi a demola sistematic cetatea răzvrătită şi apoi pentru a face o triere a populaţiei. Versetul 15 aminteşte de „cei care au fugit“ la împăratul Babilonului, ilustrând faptul că au fost printre ei şi unii care au dat ascultare cuvintelor lui Ieremia.Aceste lucruri ne sunt scrise (şi repetate) nu numai pentru că prezintă interes istoric, ci şi pentru a da învăţătură sufletelor noastre şi pentru a ne avertiza (1 Corinteni 10.11): „Voi deci, preaiubiţilor, cunoscând mai dinainte aceste lucruri, păziţi-vă...“ (citiţi 2 Petru 3.17,18).

Asistând la jefuirea Casei Domnului, privindu-i pe caldeeni cum sparg şi duc cu ei frumoasele şi impunătoarele coloane, suntem cuprinşi de tristeţe gândindu-ne la ce a devenit mărturia lui Israel în mijlocul naţiunilor. Dar ce trebuie să fie sentimentele Domnului faţă de distrugerea casei în care locuia Însuşi Numele Său în comparaţie cu durerea faţă de ruina Ierusalimului! (citiţi 1 Împăraţi 9.6-9). Ce valoare capătă, prin contrast, promisiunile Domnului pentru biruitorul din Filadelfia! „Pe învingător îl voi face un stâlp în templul Dumnezeului Meu ... şi voi scrie pe el Numele Dumnezeului Meu ... şi numele Noului Ierusalim ... şi Numele Meu cel nou“ (Apocalipsa 3.12).Dragi prieteni, odată cu încheierea lecturii acestei cărţi a lui Ieremia, să-I cerem Domnului să ne dea harul de a fi printre aceşti învingători, cu alte cuvinte, să păzim Cuvântul Lui şi să nu tăgăduim Numele Lui, până la momentul întoarcerii Lui.Dumnezeu nu îngăduie însă ca această carte să se încheie cu un tablou sumbru. Harul de care a avut parte Ioiachin din partea succesorului lui Nebucadneţar (v. 31-34) este o mărturie despre grija pe care Domnul nu încetează să o aibă faţă de o firavă rămăşiţă a poporului Său.

clickbible.org